

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU VOOR
PLANMER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
WOENSDRECHT**

GEMEENTE WOENSDRECHT

19 maart 2010
074570009:0.1
B02012.000188.0120

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Notitie reikwijdte en detailniveau	4
1.2	Aanleiding planMER	5
1.3	Leeswijzer	7
2	Beleid	8
2.1	Voornemen	8
2.2	Beleid en wet- en regelgeving	9
2.2.1	Toelichting	9
2.2.2	Gebiedsplan Brabantse Delta	9
2.2.3	Overige beleidskaders	10
2.3	Wettelijke kaders	10
3	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	16
3.1	Referentie situatie	16
3.2	Trendmatige ontwikkelingen landbouw en veehouderij	16
3.2.1	Landelijke trends in de veehouderij	16
3.3	Ontwikkeling veehouderijbedrijven in Woensdrecht	20
3.3.1	Trends Woensdrecht	20
3.3.2	Huidige situatie	21
3.3.3	Toekomstige (autonome) ontwikkelingen	23
3.4	Geurhinder	23
3.5	Natuurgebieden en overige natuurwaarden	24
3.5.1	Ecologische Verbindingszones en EHS/GHS	25
3.5.2	Natura 2000	25
3.5.3	Wet ammoniak en veehouderij	27
3.5.4	Autonome ontwikkeling natuur	27
3.6	Fijn stof	28
3.7	Cultuurhistorie	30
4	Alternatief en scenario's	31
4.1	Totstandkoming alternatieven	31
4.2	Referentie: huidige situatie en autonome ontwikkeling	32
4.3	Alternatief	32
4.3.1	Scenario groei intensieve veehouderijen	33
4.3.2	Scenario groei melkveehouderijen	33
4.3.3	Rapportage over de scenario's	33
5	Effectbeoordeling	34
5.1	Inleiding	34
5.1.1	Studiegebied	34
5.1.2	Planhorizon: referentiejaar	34
5.2	Beoordelingsschaal	34

5.3	Gevolgen voor het milieu	35
5.3.1	Geur	35
5.3.2	Natuur	36
5.3.3	Fijn stof	36
5.3.4	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	37
5.3.5	Geluid	37
5.3.6	Verkeer	37
5.3.7	Water/bodem	38
5.3.8	Gezondheid	38
6	Procedure en planning	40
6.1	Overzicht procedure plan-m.e.r.	40
6.2	Te raadplegen instanties	41
Bijlage 1	Trends in Woensdrecht	43
Bijlage 2	Veehouderijbedrijven in Woensdrecht	45
Bijlage 3	Geurcontourenkaart	46
Bijlage 4	Natura 2000-gebieden	47
Bijlage 5	Gevoelige gebieden	48
Colofon		49

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Voor u ligt de Notitie reikwijdte en detailniveau, de eerste stap in de plan-m.e.r.-procedure, behorend bij het nieuw vast te stellen bestemmingsplan buitengebied. Met deze notitie geeft de gemeente Woensdrecht aan welke onderdelen van het agrarische buitengebied zij wil onderzoeken, welke (milieu)thema's daarbij horen en welke procedure de gemeente wenst te volgen. Mede op basis van de resultaten van het planMER en de inspraakreacties wordt een besluit genomen over de invulling van het agrarisch buitengebied in het bestemmingsplan.

Deze Reikwijdtenotitie is de inbreng voor een eerste consultatie van bestuursorganen en van de Commissie voor de milieueffectrapportage. Met een openbare kennisgeving wordt het publiek in de gelegenheid gesteld om in te spreken. Het resultaat van deze consultatie betreft de gemeente bij de verdere opstelling van het planMER.

Het planMER beschrijft ontwikkelingen en effecten op het schaalniveau van het buitengebied van de gemeente Woensdrecht. Het planMER gaat niet in op individuele bedrijven.

BESLUIT-M.E.R.-PLICHT BLIJFT GEHANDHAAFD

Een misverstand is dat, na het doorlopen van een plan-m.e.r. voor m.e.r.-plichtige activiteiten, er geen MER meer nodig zou zijn. Dit is niet het geval: de besluit-m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht! Als een veehouderij wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht. Basis daarvoor is het besluit-m.e.r. (zie voor meer informatie: www.infomil.nl of www.vrom.nl).

In dit rapport zijn de volgende definities gebruikt:

m.e.r.= milieueffectrapportage = de procedure

planMER= milieueffectrapport = het product

plan-m.e.r.= procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-plichtige activiteiten

besluit-m.e.r.= m.e.r.-procedure voor projecten die bij wet m.e.r.-plichtig zijn

Voor deze plan-m.e.r.-procedure is de gemeente Woensdrecht zowel initiatiefnemer als Bevoegd Gezag.

1.2

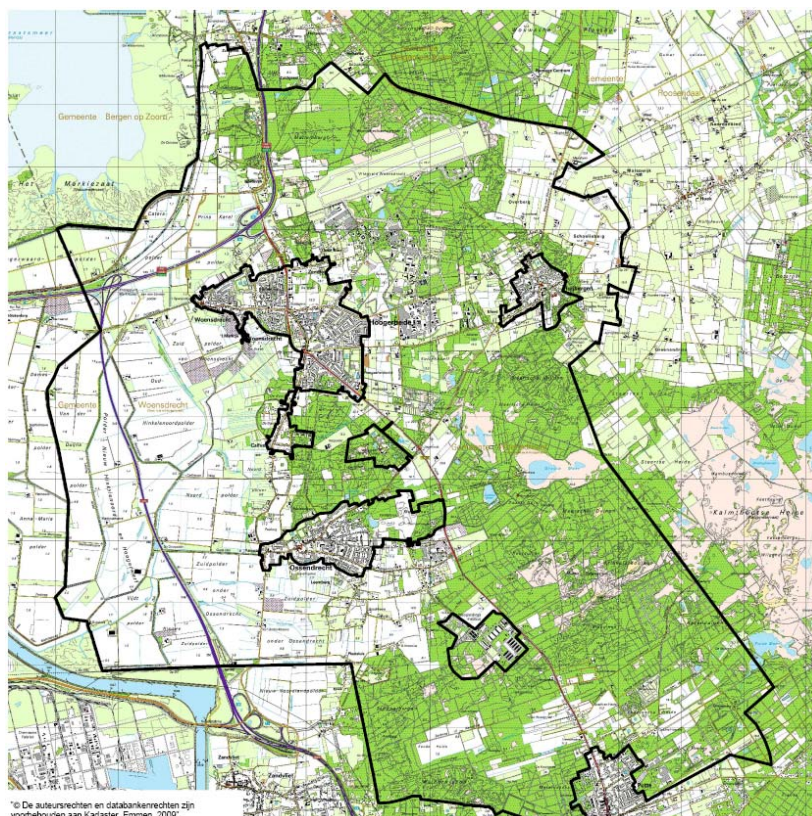
AANLEIDING PLANMER

Het college van Burgemeester en Wethouders van Woensdrecht is bezig met een integrale herziening van het bestemmingsplan Buitengebied uit 1998. Het voorontwerp van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied heeft in het najaar van 2009 ter inzage gelegen.

Het plangebied omvat de hele gemeente Woensdrecht met uitzondering van de kernen Calfven, Huijbergen, Hoogerheide, Ossendrecht, Putte en Woensdrecht en het opleidingsinstituut voor de gemeente politie. Tevens zijn de terreinen voor het Mollercollege, de Boudewijngroeve en de Vijverhoeve niet meegenomen in dit plan (zie afbeelding 1.1).

Afbeelding 1.1

Plangebied bestemmingsplan
Woensdrecht

M.e.r. plicht

Bij de voorbereidingen van dit bestemmingsplan buitengebied is sprake van de plicht voor het opstellen van een planMER.

Deze plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten (alleen varkens- en pluimveebedrijven zijn m.e.r.-beoordelingplichtig);
- en/of waarvoor een Passende Beoordeling nodig is op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

PlanMER vloeit voort uit een Europese richtlijn uit 2001, waar het Strategische Milieubeoordeling heet (SMB). Inmiddels is deze richtlijn vastgesteld in het Besluit houdende wijziging van het Besluit milieueffectrapportage 1994 (uitvoering richtlijn nrs. 2001 142/EG). Dit Besluit is op 29 september 2006 in werking getreden.

Kaderstelling m.e.r.

De gemeente maakt keuzes over de omvang van bouwvlakken van veehouderijen en over mogelijkheden voor omschakeling naar en uitbreiding en nieuwvestiging van intensieve veehouderij. Het voorgenomen planologisch beleid van de gemeente voor de intensieve veehouderij kan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel (artikel 7.2 Wet milieubeheer: het gaat om de categorieën C14 en D14 van het Besluit m.e.r.). Om die reden dient voor het bestemmingsplan een planMER te worden opgesteld (zie hoofdstuk 2 voor nadere uitleg).

GEEN ANDERE KADERS VOOR M.E.R.(BEOORDELINGS)PLICHTIGE ACTIVITEITEN

De intensieve veehouderijen zijn de m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt. In het bestemmingsplan buitengebied van gemeente Woensdrecht zijn geen andere ontwikkelingen voorzien/geregeld die onderworpen dienen te worden aan een m.e.r.-(beoordeling). Hiervan zou bijvoorbeeld sprake kunnen zijn als het bestemmingsplan ruimte biedt voor/kaders stelt aan windturbines, golfbanen e.d.

Passende Beoordeling

Zoals aangegeven, vormt ook het uitvoeren van een Passende Beoordeling een reden dat er een planMER dient te worden opgesteld. Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Woensdrecht geldt dat er mogelijk significante gevolgen zijn op gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw). De Nbw is de Nederlandse implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Ook hierbij ligt de focus op de veehouderij, omdat de ammoniak die vrijkomt uit de stallen van invloed is op gebieden die beschermd worden door de Nbw. Dit gaat breder dan alleen de m.e.r.-plichtige intensieve veehouderijen (zie boven, betreft dan alleen varkens en pluimveebedrijven van een bepaald formaat), maar betreft voornamelijk de melkrundveehouderij. Een deel van de grondgebonden bedrijven kent eveneens een kleine neventak met Intensieve veehouderij tot maximaal 0,2 hectare (2.000 m²).

Gelet op de geringe omvang van de ontwikkelingen die mogelijk gemaakt worden in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied, zal er eerst een voortoets voor de Passende Beoordeling worden uitgevoerd, teneinde te onderzoeken of er significante gevolgen waarneembaar zijn.

De planMER procedure

De eerste stap bij een plan-m.e.r. is deze voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Met deze notitie bakent de gemeente Woensdrecht af welke onderdelen van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied zij wenst te onderzoeken, welke (milieu)thema's daarbij aan de orde komen en welke procedure de gemeente gaat volgen. In de hiernavolgende hoofdstukken wordt hier verder op ingegaan.

Koppeling planMER aan bestemmingsplan

De procedure voor plan-m.e.r. wordt gekoppeld aan de procedure voor het bestemmingsplan. De resultaten van het planMER vormen een belangrijke input voor het vastleggen van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan. Er zijn bij het bestemmingsplan buitengebied in Woensdrecht geen andere onderwerpen gedefinieerd die als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten zijn te beschouwen.

1.3

LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 gaat verder in op het voornemen, het geldende beleid en de wetgeving.

De huidige situatie en autonome ontwikkelingen zijn beschreven in hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 4 beschrijft de te onderzoeken alternatieven en hoofdstuk 5 de voorgenomen effectbeoordeling van deze alternatieven. In hoofdstuk 6 is de te volgen procedure voor het planMER met raadpleging beschreven. In de bijlagen is een aantal kaarten uit het rapport op groter formaat opgenomen.

HOOFDSTUK 2 Beleid

2.1

VOORNEMEN

De gemeente Woensdrecht heeft een Nota van uitgangspunten vastgesteld, waarin de belangrijkste bouwstenen voor het bestemmingsplan buitengebied zijn opgenomen. In deze nota zijn een aantal algemene uitgangspunten opgenomen.

De volgende uitgangspunten zijn voor het planMER relevant:

- Voor wat betreft de uitbreiding van intensieve veehouderijen geldt dat in het gebiedsplan wordt vooral ingegaan op de nieuwvestiging of omschakeling naar intensieve veehouderij. Dit is echter in Woensdrecht echter niet gewenst.
- Glastuinbouwbedrijven krijgen de mogelijkheid om door middel van een wijzigingsbevoegdheid uit te breiden tot 3 ha netto glas, mits zij gelegen zijn binnen de bestemming 'Agrarisch gebied' of in het geval het 'Agrarisch gebied met landschappelijk of cultuurhistorische waarden' betreft.
- Voor niet grondgebonden bedrijven zal geen mogelijkheid tot vergroting van het bouwblok worden opgenomen.
- Voor grondgebonden agrarische bedrijven geldt dat het bouwvlak uitgebreid mag worden tot een maximum van 1,5 hectare.
- Nieuwvestiging/verplaatsing van glastuinbouwbedrijven en intensieve veehouderij bedrijven zal niet mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan.
- Omschakeling naar grondgebonden agrarische bedrijven wordt mogelijk gemaakt middels een wijzigingsbevoegdheid, zoals het ook in het vigerende plan geregeld was.
- Voor grondgebonden veehouderijen is een intensieve neventak toegestaan met een maximale omvang van 2.000 m² aan gebouwde omgeving.

Stappenplan

Het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan bestaat uit een aantal stappen. Een bestemmingsplan kan ingrijpend zijn voor bewoners en bedrijvigheid in het gebied. Daarom is er een uitgebreide procedure waarbij ruimte is voor inspraak en overleg. Voor het bestemmingsplan zien de stappen er als volgt uit:

Tabel 2.1

Stappenplan bestemmingsplan

Stap	Omschrijving	Status
1	Inventarisatie functies en beleid	Operationeel
2	Nota van Uitgangspunten	Collegebesluit (2 december 2008) Raadsbesluit (12 februari 2009)
3	Voorontwerp bestemmingsplan	Ter kennisgeving aan de Raad (29 september 2009)
4	Inspraak en (voor)overleg	In voorbereiding
5	Ontwerpplan en vaststelling	in voorbereiding

Belangrijkste aandachtspunten voor het planMER

Hiervoor zijn de meest belangrijke punten uit de Nota van Uitgangspunten weergegeven. Belangrijk is om ook te benadrukken welke ontwikkelingen binnen het gebied waar het voornemen voor geldt, nu echt relevant zijn voor het planMER.

Intensieve veehouderij

Voor de bestemmingsplanregeling voor intensieve veehouderij sluit de gemeente Woensdrecht aan bij de afspraken zoals vastgelegd in het Gebiedsplan Brabantse Delta. Met deze afspraken biedt het bestemmingsplan een zeer beperkte ontwikkelingsruimte voor de intensieve veehouderij (nieuwvestiging van intensieve bedrijven is niet mogelijk). Deze ontwikkelingsruimte moet worden onderzocht in het planMER (zie §1.2).

Extensieve veehouderij

Omdat de grondgebonden veehouderij wel de mogelijkheid krijgt tot bouwblokuitbreiding, bestaat de mogelijkheid dat er een (lokale) toename van de omvang van de rundveestapel. Daarmee gaat mogelijk ook een toename van de ammoniakdepositie gepaard. Daarnaast is een intensieve neventak tot 2.000 m² toegestaan, Dit vormt een belangrijk aandachtspunt voor het planMER.

2.2 BELEID EN WET- EN REGELGEVING

2.2.1 TOELICHTING

Er is beleid en wet- en regelgeving waarmee de gemeente, bij het bepalen van hun planologisch beleid, rekening moet houden. Belangrijke kaders daarbij zijn het Gebiedsplan Brabantse Delta, de Wet geurhinder en veehouderij en de Natuurbeschermingswet 1998.

2.2.2 GEBIEDSPLAN BRABANTSE DELTA

In het kader van de 'revitalisering van het landelijk gebied' zijn in de provincie Noord-Brabant gebiedsplannen en reconstructieplannen opgesteld. De directe aanleiding daarvoor vormde indertijd de varkenspestepidemie in 1997. Om een dergelijke ramp in de toekomst te voorkomen heeft het Rijk de Reconstructiewet opgesteld. De Reconstructiewet ziet toe op een goede ruimtelijke structuur waarin aspecten als landbouw, natuur water en recreatie aan bod komen. Maar ook verbetering van woon- en leefklimaat horen daarbij. Ter uitvoering van deze wet zijn voor het landelijk gebied plannen opgesteld, de zogenaamde reconstructieplannen.

In West-Brabant geldt de Reconstructiewet niet. Voor dit gebied is door de provincie gekozen voor een vergelijkbaar plan en proces. Hier zijn twee gebiedsplannen voor de inrichting en verbetering van het landelijk gebied: de revitalisering voor de Brabantse Delta en de Wijde Biesbosch opgesteld. De Wijde Biesbosch beslaat het uiterst noordwestelijk deel van de provincie en de Brabantse Delta het uiterst zuidwestelijk deel. Het buitengebied van de gemeente Woensdrecht maakt onderdeel uit van het gebiedsplan Brabantse Delta.

Het plangebied is volgens het gebiedsplan Brabantse Delta verdeeld in drie typen gebieden, namelijk:

- natuur;
- grondgebonden landbouw-besloten landschap;
- grondgebonden landbouw-open landschap.

2.2.3

OVERIGE BELEIDSKADERS

Naast het Gebiedsplan zijn er nog andere beleidskaders waarmee rekening wordt gehouden bij de ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied van Woensdrecht.

Nationaal beleid

Het nationale beleid rond Natura 2000 (Vogel en habitatrichtlijn) en de Nota Ruimte zijn daar voorbeelden van.

Provinciaal beleid

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Het vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid. Het is de basis van een beleidsplan dat tot doel heeft de natuurwaarden in Nederland te stabiliseren. De GHS is geïntroduceerd in het 'Streekplan Noord-Brabant' (1992). Zij is gericht op de ruimtelijke veiligstelling van belangrijke ecosystemen in de provincie. De GHS kan worden beschouwd als een onderdeel van het ruimtelijk beleidsspoor van het Rijk, dat moet leiden tot verwezenlijking van de ecologische hoofdstructuur (EHS). De GHS omvat echter niet alleen de gebieden die tot de EHS behoren, maar ook andere gebieden die een belangrijke rol vervullen in het functioneren van de ecologische systemen.

Interim Structuurvisie

In het planMER zal ook, voor zover van toepassing, aandacht worden besteed aan de door de provincie Noord-Brabant vastgestelde Interim Structuurvisie en overige actuele regelgeving.

Cultuurhistorie

De provincie Noord-Brabant heeft de 'Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant' opgesteld. Op deze kaart worden alle archeologische en cultuurhistorische waardevolle elementen in beeld gebracht die voor bescherming in aanmerking komen. Het gaat hierbij om elementen zoals monumenten, eendenkooien, schootsvelden, historische paden en wegen, historische groenelementen, archeologische vindplaatsen etc. Naast deze bestaande waarden wordt op deze kaart ook de archeologische verwachtingswaarde weergegeven. Deze informatie geeft een indicatie van de kans om daadwerkelijk archeologische vondsten te doen.

2.3

WETTELIJKE KADERS

Voor het opstellen van het planMER zijn diverse wettelijke kaders relevant, zoals de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, de Reconstructiewet concentratiegebieden, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet geurhinder en veehouderij, de AMvB Huisvesting, de Wet geluidhinder, de Natuurbeschermingswet, de Europese IPPC-richtlijn en de regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen (opgenomen in de Wet milieubeheer).

Deze Europese en landelijke wetten en regels stellen randvoorwaarden aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen en de procedures die moeten worden doorlopen bij besluitvormingstrajecten. Ook voor de gemeenten zijn dit randvoorwaarden bij de besluitvorming, zoals het opstellen van ruimtelijke plannen en het verlenen van vergunningen. De eigen beleidsvrijheid daarin is in de regel beperkt. Uitzonderingen zijn de Wet geluidhinder en de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wetten bieden de gemeenten de mogelijkheid om, binnen een bepaalde bandbreedte, eigen normen te stellen.

Vooral de normstelling in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij is van direct belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderij.

De relevante wettelijk kaders bestaan uit:

- de Wet milieubeheer;
- ammoniakwetgeving, zoals de Wet ammoniak en veehouderij en de AMvB Huisvesting.
- natuurbeschermingswetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en (in mindere mate) de Flora- en faunawet;
- de Wet geurhinder en veehouderij;
- IPPC-richtlijn;
- Wet luchtkwaliteit 2005;
- Wet op de ruimtelijke ordening (Wro);
- Dierenwelzijn.

De Wet geurhinder veehouderij, Besluit Huisvesting, de Natuurbeschermingswet, de IPPC-richtlijn, Wet luchtkwaliteit 2005, Wet op de ruimtelijke ordening, Wet Geluidhinder en Dierenwelzijn zijn hierna toegelicht.

Wet geurhinder veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is vanaf 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor geur veroorzaakt door het houden van dieren. Er wordt gerekend met "odour units" (Ou) en geurgevoelige objecten, zoals huizen, krijgen een beschermingsfactor toegewezen. De Wgv biedt de gemeenten de mogelijkheid om bij verordening gebiedsgericht geurbeleid vast te stellen en hiermee af te wijken van de standaardnorm voor geur. De geurnorm kan soepeler of juist strenger worden vastgesteld door de gemeente. De gemeente Woensdrecht heeft geen geurverordening opgesteld, waardoor de wettelijke normen van kracht zijn. Deze zijn:

Tabel 2.2

Wettelijke geurnormen en vaste afstanden

Gebied	Norm in ou/m ³ 98 percentiel
Bebouwde kom	2
Buitengebied	8
Gebied	Vaste afstand
Bebouwde kom	100 meter
Buitengebied	50 meter

Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen (meer dierplaatsen) kan gepaard gaan met de uitbreiding van de vergunde geuremissie, maar dat is niet noodzakelijkerwijs het geval. Door toepassing van moderne stalsystemen of luchtwassers is het ook mogelijk om, binnen het vergunde emissieniveau, uit te breiden.

Bij nieuwe ontwikkelingen van geurgevoelige objecten die niet rechtstreeks mogelijk zijn binnen dit bestemmingsplan, dient een geurhinderonderzoek uitgevoerd te worden om te bepalen of er agrarische bedrijven belemmerd worden en of een fatsoenlijk woon- en leefklimaat gegarandeerd kan worden.

Besluit Huisvesting

Het ammoniakbeleid kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van kwetsbare gebieden. De emissiegerichte benadering heeft gestalte gekregen in het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij (AMvB Huisvesting). Hierin zijn eisen opgenomen ten aanzien van de (maximaal) toegestane ammoniakemissie per diercategorie. Grotere bedrijven moeten eerder aan die eisen voldoen en hebben een extra taakstelling met betrekking tot de inzet van emissiearme systemen (stalsystemen en/of luchtwassers).

Ammoniakdepositie

Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet is recent gewijzigd en geeft de provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden.

Daarnaast zijn er nog gebieden die op basis van de Natuurbeschermingswet of de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermd worden. Deze worden ook als Natura 2000-gebieden aangeduid. Indien ammoniakbelasting de instandhoudingdoelstellingen van de natuurwaarden van die gebieden bedreigt, kan dat leiden tot vergaande beperkingen ten aanzien van de uitbreiding van ammoniakdepositie op die gebieden en daarmee op de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen nabij die gebieden.

De overheid heeft een landelijk toetsingskader opgesteld met betrekking tot de maximale ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden. Het uitgangspunt was dat een bedrijf maximaal 5% van de kritische depositie mocht veroorzaken. Dit toetsingskader bleek juridisch gezien niet houdbaar en is door een uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten werking gesteld. Bij elke toename van depositie van ammoniak op de Natura 2000-gebieden zal de vraag aan de orde zijn of er voldoende zekerheid is dat er per saldo sprake is van een afname van de totale ammoniakdepositie op die gebieden.

Ervan uitgaande dat die zekerheid (vaak) niet op het niveau van een individueel initiatief (zoals een nieuwvestiging of een uitbreiding van emissie van een bestaand bedrijf) is te geven, zal dat verkregen moeten worden door maatregelen die opgenomen zijn in de beheerplannen van die gebieden, dan wel door een soort regionale ‘salderingsregeling’, aangevuld met een monitoringsysteem.

Op provinciaal en nationaal niveau wordt er gewerkt aan een nieuw “toetsingskader” of “handreiking voor een bestuurlijke afweging”. Verwacht wordt dat er pas na het vaststellen van de beheerplannen van de Natura 2000- gebieden of na de totstandkoming van een nieuwe landelijke regeling of handreiking (en de juridische toetsing daarvan), uitsluitend is over de milieuruimte in relatie tot de Natura 2000-gebieden.

Het planMER zal rekening houden met deze nieuwe normen/beleid, indien deze tijdig beschikbaar zijn. Wanneer deze niet tijdig beschikbaar zijn, wordt uitgegaan van de geldende normen/beleid.

Natuurbeschermingswet 1998

Er is geen duidelijk toetsingskader voor ammoniak op de natuurgebieden die worden beschermd door de Natuurbeschermingswet. Het bestemmingsplanbesluit is een globaal plan met potentieel significante effecten op Natura 2000-gebieden.

Volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19j) is hiervoor een Passende Beoordeling nodig waarvoor de Commissie m.e.r. verwijst naar de Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Deze handreiking biedt echter geen toetsingskader voor ammoniak.

De alternatieven worden echter wel getoetst op het aspect ammoniak. De vragen uit de “handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden”, recent opgesteld door het Ministerie van LNV naar aanleiding van het advies van de Commissie Trojan, bieden enig houvast. Hiermee worden vergunningaanvragen beoordeeld van bestaand gebruik en voorgenomen activiteiten in het kader van de op te stellen beheerplannen.

VRAGEN HANDREIKING

1. Wat zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de te beschermen soorten en habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie?
2. Wat is de locatie binnen het Natura 2000-gebied van betreffende soorten en habitattypen.
3. Wat is de huidige staat van instandhouding van deze soorten en habitattypen?
4. Wat zijn de abiotische condities die belangrijk zijn voor deze soorten en habitattypen en welke (beperkende) condities bepalen op dit moment de huidige staat van instandhouding?
5. Wat is de prognose voor de ontwikkeling van de relevante abiotische condities (zijn de beperkende abiotische condities te beïnvloeden naar een meer gewenst niveau?).
6. Wat is het effect van de (voorgenomen) activiteiten op de abiotische condities (is er effect op de meest beperkende abiotische condities en daarmee op de mogelijkheden om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen?).
7. Wat zijn relevante verschillende activiteiten in en nabij het Natura 2000-gebied en wat is het cumulatieve effect daarvan?

Voor zover het past bij het detailniveau van het bestemmingsplanbesluit staan deze vragen zoveel mogelijk centraal in de effectbeschrijving voor de Natura 2000-gebieden: Brabantse Wal, Markiezaat, Westerschelde & Saeftinge, Oosterschelde en Zoommeer.

IPPC-richtlijn

De IPPC richtlijn (Integrated Pollution Prevention Control) is een Europese richtlijn inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. De IPPC richtlijn verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren middels een integrale vergunning gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT). Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van de richtlijn.

Het betreft bedrijven met dieren aantallen hoger dan:

- 40.000 plaatsen voor pluimvee;
- 2.000 plaatsen voor mestvarkens;
- 750 plaatsen voor zeugen.

IPPC omgevingstoets ammoniak en veehouderij

Door het ministerie van VROM is de *Beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij* ontwikkeld. Deze beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoets die op grond van de IPPC richtlijn voor ammoniakemissie dient te worden uitgevoerd.

De beleidslijn geeft het volgende aan:

- Bij uitbreiding kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet méér bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar.
- Bedraagt de ammoniakemissie meer dan 5.000 kg ammoniak per jaar na uitbreiding, dan dient een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd op het uit te breiden gedeelte. De mate van reductie hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie (BBT+).
- Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het meerdere een reductie van circa 85 % te worden gerealiseerd (BBT++).

Wet luchtkwaliteit 2005

De luchtkwaliteit is afhankelijk van de mate van verontreiniging door diverse luchtverontreinigende stoffen waarbij de voornaamste bronnen van luchtverontreiniging het wegverkeer, industriële bronnen en de landbouw zijn. Voor intensieve veehouderij is alleen fijn stof (PM10) een relevante stof.

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporen-beleid om de fijn stof-problematiek in de landbouw op te lossen. Deze zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkómen van nieuwe overschrijdingen. Het voorkómen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt bij de verdere invulling van het buitengebied.

Wet ruimtelijke ordening

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) draagt bij aan vereenvoudiging en versnelling van procedures en beroepsprocedures. Ook zal er scherpere handhaving zijn door betere toezichts- en handhavingsmogelijkheden, uitbreiding van het instrumentarium, koppeling aan het strafrecht en door de mogelijkheid tot ingrijpen als gemeenten hun taak onvoldoende uitoefenen. Vooral door de mogelijkheid van het opnemen van milieunormen in het bestemmingsplan en het verordenend karakter van gebruiksregels worden nieuwe wegen geopend voor de bescherming van het lokale milieu. De klassieke lijn dat er een sterke scheiding bestaat tussen het stelsel van milieubeheer en ruimtelijke ordening wordt hiermee enigszins doorbroken.

In de opzet van de Wro legt de gemeente haar beleid vast in een structuurvisie en worden de planologische mogelijkheden concreet beschreven in bestemmingsplannen.

Wet geluidhinder

De Wet geluidhinder gaat over geluid dat veroorzaakt wordt door wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen. In de wet is aangegeven welke geluidsnormen er gelden voor onder andere de bouw van nieuwe woningen en het wijzigen van (spoor)wegen binnen de invloedssfeer van geluidsbronnen.

De Wet geluidhinder kent een aantal begrippen, namelijk:

- voorkeursgrenswaarde;
- maximale ontheffingswaarde;
- geluidsgevoelige bestemmingen.

De voorkeursgrenswaarde is de geluidsbelasting die altijd toelaatbaar is op de gevel van de geluidsgevoelige bestemming. De maximale ontheffingswaarde is de geluidsbelasting die na toestemming van het college van Burgemeester en Wethouders maximaal toelaatbaar is op de gevel. Een geluidsgevoelige bestemming is een functie die geschikt is voor woondoeleinden, zorgdoeleinden en onderwijsdoeleinden.

Dierenwelzijn

Op locaties waar vestiging en ontwikkeling van intensieve veehouderij plaatsvindt, dient in verband met het tegengaan van verspreiding van dierziekten voldoende afstand tussen nieuwe bouwblokken en bestaande bouwblokken te worden aangehouden. Vanuit verschillende partijen worden hiervoor verschillende richtlijnen en adviezen gegeven:

- De NVV (Nederlandse Vereniging van Varkenshouders) adviseert een afstand van minimaal 100 meter tussen de bouwblokken.
- De Gezondheidsdienst voor Dieren adviseert een zo groot mogelijke afstand (het liefst 400 m) aan te houden tussen de bedrijven, hoe groter hoe minder makkelijk de verspreiding van dierziekten verloopt. Echter voor varkensfokkerijen en vermeerderingsbedrijven met een SPF status is een minimale afstand van 400 m (300 m met filters) verplicht om deze status te verkrijgen. De SPF status is een keurmerk voor bedrijven die een bepaald aantal ziektekiemen niet in hun bestand hebben. Ook voor grootouderbedrijven in de pluimveesector wordt deze afstand geadviseerd.

Aanvullend hierop dient vanuit het aspect geur (Wet geurhinder en veehouderij) een afstand van 25 meter tussen de bouwblokken en 50 meter tussen het emissiepunt en de naastgelegen bedrijfswoning (van naastgelegen bedrijf) te worden aangehouden.

HOOFDSTUK

3

Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

3.1**REFERENTIE SITUATIE**

De huidige situatie in en om het plangebied en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het planMER. Alternatieven of scenario's voor het voornemen dienen voor de verschillende milieuaspecten getoetst te worden aan deze referentie. In de volgende paragrafen is eerst nader ingegaan op de trendmatige ontwikkelingen voor landbouw en veehouderij en daarna is voor een aantal aspecten de huidige situatie beschreven en de bekende autonome ontwikkelingen.

In deze Notitie reikwijdte en detailniveau wordt van de belangrijkste thema's een bondige samenvatting gegeven van de huidige situatie en de verwachte autonome ontwikkelingen. Een uitgebreidere gebiedsbeschrijving is opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied.

3.2**TRENDMATIGE ONTWIKKELINGEN LANDBOUW EN VEEHOUDERIJ****3.2.1****LANDELIJKE TRENDS IN DE VEEHOUDERIJ**

De primaire sector van het veehouderijcomplex is veelzijdig.

De grootste deelsectoren zijn:

1. de grondgebonden graasdierenhouderij met de melkveehouderij als belangrijkste vertegenwoordiger;
2. de intensieve veehouderij met de varkenshouderij, legpluimveehouderij, slachtpluimveehouderij en de vleeskalverhouderij als belangrijkste deelsectoren.

Als ontwikkeling van bedrijven in de land- en tuinbouw in Nederland worden drie richtingen onderscheiden:

- I. Een internationale georiënteerde landbouw.
- II. Een regionaal georiënteerde multifunctionele landbouw.
- III. Bedrijven die worden beëindigd. De "stoppers" bieden ruimte voor de bedrijven die zich door ontwikkelingen op basis van een internationale dan wel regionale oriëntatie.

De primaire bedrijven binnen het grondgebonden graasdierenhouderijcomplex kunnen ingedeeld worden bij alle drie ontwikkelingsrichtingen.

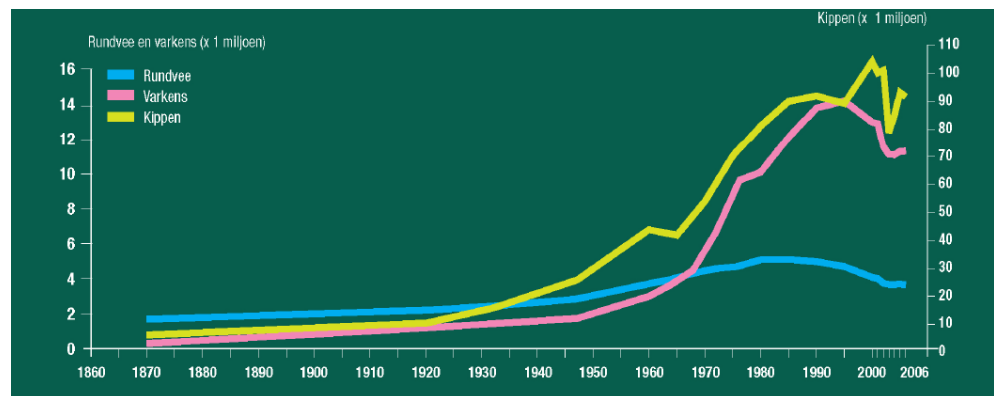
De primaire bedrijven binnen het intensieve veehouderij complex zijn vooral ingedeeld bij de ontwikkelrichting I en III. Van de productie van het Nederlands intensieve veehouderijcomplex wordt, naast de grootschalige productie voor afzet in Nederland, circa 75% geëxporteerd door bedrijven die deel uitmaken van robuuste ketenstructuren. De productie vindt zo efficiënt mogelijk plaats. Verlaging van de kostprijs in combinatie met verhoging van de toegevoegde waarde en kwaliteit is een voorwaarde om te kunnen blijven concurreren.

De ontwikkeling voor deze agrarische ondernemingen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de internationale concurrentiepositie. Schaalvergroting, intensivering, kwaliteitsverbetering en toegevoegde waarde zijn belangrijke strategieën voor de toekomst. Dit onder de voorwaarden van de maatschappelijke veranderingen en eisen die aan de intensieve veehouderij gesteld worden.

Figuur 3.1 geeft de landelijke trend weer voor rundvee, varkens en kippen

Figuur 3.1

Landelijke trend van
dieraantallen over enkele
decennia
(bron: het grote groene
misverstand;
Leo Lamers; juni 2007)

Het volgende valt hieruit af te leiden:

- Bij pluimvee is de laatste drie jaar het aantal dieren aanmerkelijk lager dan in de jaren ervoor, maar over lange tijd kent de curve een grillig verloop. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de vogelpestuitbraak.
- Ten aanzien van varkens valt op te maken dat – na een toename tot medio jaren negentig en een afname in de jaren erna – er sinds drie jaar min of meer een stabilisatie is van het aantal.
- Bij rundvee is een afname te zien vanaf 1984 (superheffing), sinds drie jaar min of meer stabilisatie.

Op 1 januari 2008 is de zogenoemde compartimentering van de productierechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat dierrechten niet konden verschuiven tussen drie verschillende concentratiegebieden; het concentratiegebied oost (Gelderland, Overijssel en een deel van Utrecht), het zuidelijke concentratiegebied (Noord-Brabant en Limburg) en de rest van Nederland. Er is op dit moment nog geen duidelijk beeld over de gevolgen van de afschaffing van de compartimentering, maar als er een verschuiving plaats gaat vinden, dan wordt verwacht dat die naar het zuiden zal zijn. De jongste cijfers van de provincie Gelderland bevestigen de verwachting dat de afschaffing van de compartimentering zou leiden tot een afname van het aantal dieren in Gelderland.

Bedrijven moeten wellicht in 2013 voldoen aan de AMvB Huisvesting.

Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting) stelt eisen aan de maximale ammoniakemissie uit de dierenverblijven. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waarvoor emissiearme huisvestingssystemen beschikbaar zijn, emissiearm uitgevoerd moeten zijn. In de onderstaande tabel tref je voor de belangrijkste diercategorieën de maximale emissiewaarden aan.

Voor het aanpassen van de stallen zijn overgangstermijnen opgenomen. Een groot deel van de varkens en pluimveebedrijven moeten vanaf 1 januari 2010 moeten voldoen aan het Besluit..

Voor ouderdieren en vleeskuikens loopt de overgangstermijn af op 1 januari 2012 indien de eerste vergunning is verleend na 1 januari 2007. Voor kleine bedrijven loopt de overgangstermijn af op 1 januari 2013. <http://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw-tuinbouw/ammoniak-en/besluit/>

Als realisatie van niet voor 1 januari 2010 mogelijk is zal de veehouder voor deze datum een plan van aanpak moeten stellen waarin opgenomen is welke aanpassingen plaats gaan vinden en binnen welke termijn. Er is nu een gedoogbeleid van kracht die veehouders de tijd geven tot 1 april 2010 om hun bedrijfsplan in te dienen.

Hierdoor worden veel (kleine) intensieve veehouderijen verplicht om te investeren in staltechnieken die voldoen aan de strenge normen rond de uitstoot van ammoniak. Voor vleeskalveren is de staltechniek, die voldoet aan de strenge emissie eisen voor ammoniak, echter nog in ontwikkeling en niet opgenomen in de AMvB Huisvesting.

In 2013 worden daarnaast de Europese dierenwelzijnseisen van kracht. De consequentie hiervan is een verbod op legbatterijen en gemiddeld 20% meer ruimte voor varkens. Het is de verwachting dat beide ontwikkelingen er toe leiden dat een substantieel aantal intensieve veehouderijen zal stoppen.

De verdere algemene verwachting voor de toekomst van de intensieve veehouderij is gunstig te noemen. Door toenemende concurrentie van binnen en voornamelijk ook van buiten de EU zal de primaire sector zich richten op kostprijsverlaging, onder meer door schaalvergroting en het verbeteren en ontwikkelen van samenwerkingsvormen. Daarnaast zal de gehele sector zich gaan richten op vraaggestuurde productie en het vergroten van de kostenefficiëntie. Daardoor ontstaan er kortere ketens die zich snel kunnen aanpassen aan marktveranderingen. Schaalvergroting, intensivering, kwaliteitsverbetering en toegevoegde waarde zijn belangrijke strategieën voor de toekomstige agrarische ondernemingen.

De algemene trend per sector is hieronder toegelicht.

Melkveehouderij

Nederland telde in 2004 ongeveer 40.000 bedrijven met graasdieren (melkvee, vleeskalveren, vleesvee en schapen) waarvan 22.000 melkveebedrijven. Sinds 1990 is het aantal melkveebedrijven bijna gehalveerd van 40.000 naar 22.000. Ook het aantal koeien is sinds die tijd sterk verminderd. De trend van gestage vermindering van het aantal bedrijven gaat door. Bij de blijvers groeit de omvang. In 2004 hadden de melkveeouders gemiddeld 60 melkkoeien en 40 ha grond, 10% van de bedrijven had meer dan 100 koeien. De komende tien jaar staat de melkveehouderij grote veranderingen te wachten, zoals deze zich ook in voorbije periode hebben voorgedaan, namelijk schaalvergroting, kostenbesparing (efficiënt produceren), minder veehouders, minder koeien en verdergaande specialisatie. Er bestaan nog steeds grote verschillen in kostprijs en inkomen tussen vergelijkbare melkveebedrijven. Daar is nog veel te winnen met efficiënt produceren.

Het gemiddelde aantal koeien per bedrijf groeit tot 2015 door tot 80 melkkoeien en 50 hectare grond. De koeien geven in 2015 gemiddeld 1.500 kg melk meer. Het gemiddelde bedrijf produceert in 2015 ongeveer 800.000 kilogram melk.

Tabel 3.3

Landelijke trend
melkveehouderij (bron: CBS)

Jaar	Melkveehouders (aantal)	Gem. oppervlak (ha)	Koeien per bedrijf (aantal)	Melkproductie (kg)
1990	40.000	-	-	-
2004	22.000	40	62	500.000
2015	14.000	50	85	800.000
Trend	Neemt af	Stijgt	Stijgt	Stijgt

De samenleving heeft over het algemeen een positief beeld van de melkveehouderij. Dit kan veranderen omdat schaalvergroting en rationalisatie effect heeft op de aanblik van het bedrijf en op het landschap.

Varkenshouderij

Er waren in 2004 ruim 10.000 bedrijven in Nederland met varkens en ruim 4.000 gespecialiseerde varkensbedrijven verdeeld in 40% vleesvarkensbedrijven, 40% fokvarkens en 20% gesloten bedrijven. Sinds 1990 voltrok zich een forse krimp. Het aantal bedrijven met varkens is met tweederde afgenomen en het aantal gespecialiseerde bedrijven met de helft. Het aantal varkens is in Nederland sinds 1995 met bijna een kwart afgenomen van 14,4 miljoen in 1995 tot 11,1 miljoen in 2004. De varkenshouderij vindt steeds meer plaats op gespecialiseerde bedrijven. In 2004 werd 70% van de varkens gehouden op dit type bedrijven. Tot 2015 is de verwachting dat de varkensstapel stabiel blijft, de ontmenging (specialisatie) gaat verder en het totale aantal bedrijven waar varkens gehouden wordt zal afnemen (schaalvergroting).

Tabel 3.4

Landelijke trend
varkenshouderij (bron: CBS)

Jaar	Bedrijven met varkens	Gespecialiseerde bedrijven	Gem. aantal varkens per bedrijf	Gem. aantal varkens per gespecialiseerd bedrijf
1990	29.210	9.200	475	900
2004	10.040	4.180	1.110	1.850
2015	4.500	2.380	2.500	3.500
Trend	Neemt af	Neemt af	Stijgt	Stijgt

Pluimveehouderij

In de pluimveehouderij zijn de structurele ontwikkelingen vergelijkbaar met de varkenshouderij. Het aantal bedrijven met pluimvee is sinds 1990 in Nederland gehalveerd tot 3.000 in 2004. Hiervan zijn 1.350 gespecialiseerde pluimveebedrijven. Het aantal stuks pluimvee is sinds het hoogtepunt in 2000 met bijna een vijfde deel afgenomen tot 88 miljoen stuks in 2004.

Tot 2015 is de verwachting dat de pluimveestapel licht zal afnemen met 10%, de specialisatie gaat verder en het aantal bedrijven met pluimvee zal afnemen (schaalvergroting).

Tabel 3.5

Landelijke trend
pluimveehouderij (bron: CBS)

Jaar	Bedrijven met pluimvee	Gespecialiseerde pluimveebedrijven	Gem. aantal kippen per bedrijf	Gem. aantal kippen per gespecialiseerd bedrijf
1990	6.080	2.140	15.700	34.000
2004	2.970	1.360	29.600	55.000
2015	1.600	880	49.500	71.000
Trend	Neemt af	Neemt af	Stijgt	Stijgt

Vleeskalverbedrijven

De vleeskalverhouderij is succesvol. Het aanpakken van het mestprobleem, de versnelde omschakeling naar groepshuisvesting en de vergaande ketenintegratie hebben het imago goed gedaan van deze sector. De meeste van de 1.160 gespecialiseerde bedrijven werken op basis van een contract. De verwachting is dat het aantal kalverbedrijven stabiliseert. In 2015 is het aantal bedrijven circa 1.100 met bijna 800.000 kalveren.

Tabel 3.6

Tabel landelijke trend
vleeskalveren (bron CBS)

Jaar	Bedrijven met vleeskalveren	Gespecialiseerde vleeskalverenbedrijven	Gem. aantal kalveren per bedrijf
1990	2.275	1.250	265
2004	3.000	1.160	255
2015	3.000	1.100	265
Trend	Stabilisatie	Stabilisatie	Stabilisatie

Een belangrijk aandachtspunt is echter de ontkoppeling van de slachtpremie door de hervorming van het Europese landbouwbeleid.

In opdracht van de Productschappen voor Vee, Vlees en Eieren (PVE), zijn de gevolgen van een ontkoppeling van de slachtpremie voor de vleeskalversector onderzocht.

Een belangrijke conclusie van dit onderzoek is dat de sector in Nederland rekening moet houden met een maximale krimp van de productie van 13 tot 17% (bron: LEI Wageningen UR; september 2008; rapport 2008-046).

3.3

ONTWIKKELING VEEHOUDERIJBEDRIJVEN IN WOENSDRECHT

Deze paragraaf schetst een beeld van de trends, de huidige situatie en de verwachte autonome ontwikkelingen van de agrarische sector in Woensdrecht aan de hand van de veehouderijgegevens van de gemeente en de statistische gegevens uit Statline (CBS).

3.3.1

TRENDS WOENSDRECHT

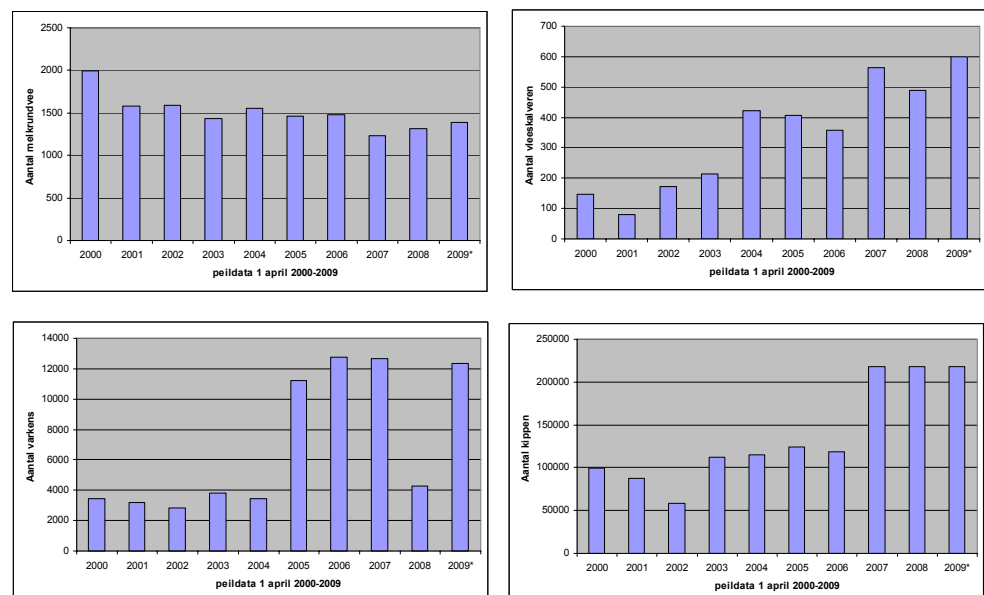
Via de interactieve CBS website (Statline) is voor de gemeente Woensdrecht de trendmatige ontwikkeling van de veehouderij verkregen (de tabellen zijn in bijlage 1 in een groter formaat opgenomen). Gezien de zeer beperkte relatieve aantallen zijn relatieve kleine diercategorieën als pony's, geiten en schapen uit de tabel gelaten.

Figuur 3.2

Trend aantallen dieren in de gemeente Woensdrecht van 2000-2009:

- linksboven: melkrundvee
- rechtsboven: vleeskalveren
- linksonder: varkens
- rechtsonder: kippen

NB: de cijfers van 2009 hebben een voorlopige status

Uit bovenstaande trend valt op te maken dat in de afgelopen jaren het aantal stuks melkrundvee is gedaald, dat het aantal vleeskalveren is gegroeid, evenals het aantal varkens en het aantal kippen.

3.3.2

HUDIGE SITUATIE

Voor het op te stellen planMER is het van belang om te bepalen wat de huidige situatie is in het plangebied en welke autonome ontwikkelingen zijn te voorzien. Deze informatie kan dienen om een referentie te bepalen voor de in het planMER te beschrijven effecten bij planologische effectuering van de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderijen.

Als peiljaar voor de autonome ontwikkelingen wordt uitgegaan van 2020. Dit in de veronderstelling dat het beoogde bestemmingsplan een looptijd heeft van circa tien jaar.

Geanalyseerd is welke diersoorten er in hoofdzaak er in de aangegeven bedrijven worden gehouden. Daarbij is een onderscheid gemaakt naar bedrijfsgrootte. De bedrijfsgrootte is uitgedrukt in Nge.

NEDERLANDSE GROOTTE EENHEID (NGE)

Een Nederlandse Grootte-eenheid (Nge) is een economische maatstaf waarin de omvang van een agrarisch bedrijf en de afzonderlijke productierichtingen binnen een bedrijf worden uitgedrukt. Een Nge is gebaseerd op de saldi per dier of per hectare gewas. Daartoe worden bruto standaard saldi (bss) berekend als het verschil tussen de opbrengsten en bepaalde specifieke kosten, in een gemiddeld jaar onder normale omstandigheden. De bss worden uitgedrukt in ECU (Europese rekeneenheid).

Voor de landbouwtelling 1997 komt een Nge overeen met 1400 bss. 1 Nge komt daarnaast overeen met ongeveer 3 SBE (standaard bedrijfseenheid). Bij een bedrijfsomvang van ± 70 Nge of meer wordt er van uitgegaan dat het een volwaardig bedrijf betreft. Een dergelijk bedrijf heeft een omvang van minimaal één volwaardige arbeidskracht en heeft voldoende omvang om ook de continuïteit op langere termijn te verzekeren. Dit betekent niet dat een bedrijf met een omvang van minder dan 50 Nge niet kan functioneren. Op termijn heeft een dergelijk bedrijf echter onvoldoende omvang om voort te kunnen bestaan (er is hier geen rekening gehouden met het eigen vermogen van het bedrijf!). Tussen de 35 en 50 Nge worden bedrijven gezien als reële agrarische bedrijven, wat inhoudt dat hier de mogelijkheid bestaat tot een doorgroei naar een volwaardig bedrijf. Is de omvang minder dan 35 Nge, dan wordt er aangenomen dat de inkomsten uit het bedrijf worden aangevuld met andersoortige inkomsten. Bij minder dan circa 10 Nge kan nauwelijks meer worden gesproken van bedrijfsmatige activiteiten en wordt de activiteit als een hobby aangemerkt. Een bedrijf met een omvang van meer dan 120 Nge kan plaats bieden aan twee (of meer) arbeidskrachten. (Bron: 'basisinformatie voor een regionale landbouwvisie, met accenten op, milieu en ruimtelijke ordening', IKC).

Tabel 3.7

Woensdrechtse bedrijven,
ingedeeld naar diersoort en
grootte van het bedrijf
(bron: vergunningenbestand
gemeente)

NGE ¹	Alle bedrijven	<35 Nge	35-70 Nge	70-140 Nge	>=140 Nge
Rundvee	36	18	4	10	4
Varkens	9	1	1	2	5
Pluimvee	8	5	0	1	2
Geiten	3	0	1	0	2
Schapen	5	5	0	0	0
Gemengd	2	0	0	2	0
Paarden	11	8	2	1	0
<i>Totaal</i>	<i>74</i>	<i>37</i>	<i>8</i>	<i>16</i>	<i>13</i>

Uit tabel 3.7 valt op te maken dat 50 procent (37 van de 74) van de bedrijven kleiner is dan 35 Nge en derhalve als hobbymatig of parttime is aan te merken. Voor deze bedrijven geldt dat er weinig commerciële groeiverwachting vanuit gaat. Het gaat hier vaak om wat oudere bedrijven, die weinig tot geen financiële ruimte hebben om te groeien. De komst van het AMvB Huisvesting zal voor een deel van deze bedrijven dan ook het einde van hun voortbestaan betekenen, omdat zij de vereiste verbeteringsinvesteringen niet kunnen doen.

Tevens valt uit tabel 3.7 op te maken dat bijna 50 procent (36 van de 74) van de bedrijven in hoofdzaak rundveehouderijen zijn, waarvan de helft overigens ook is aan te merken als hobbymatig/parttime.

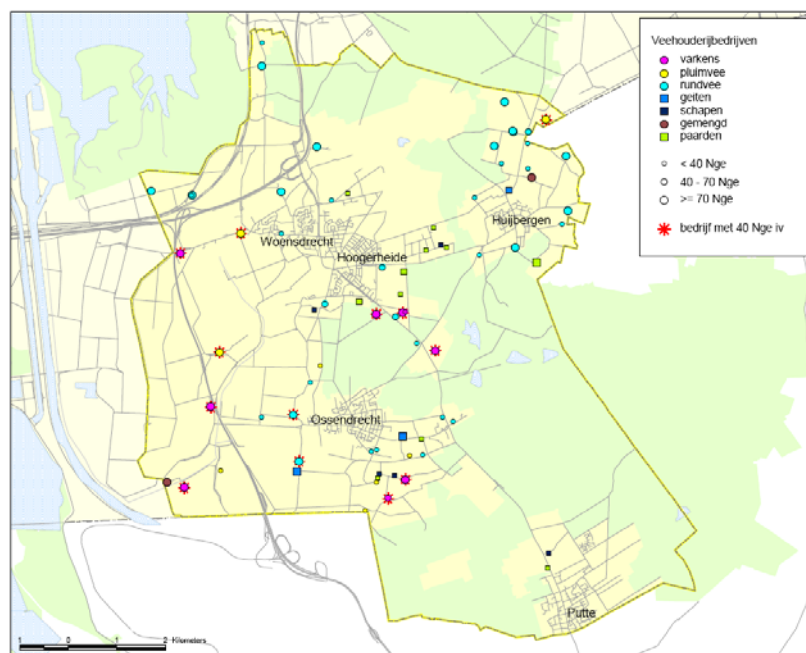
In afbeelding 3.2 is een kaart opgenomen van de verdeling van de agrarisch bedrijven over het grondgebied van de gemeente Woensdrecht. Daarbij valt op dat er sprake is van een behoorlijke spreiding over het gebied, waarbij in het zuidoostelijke gedeelte nauwelijks bedrijven aanwezig zijn. Dit is gemakkelijk te verklaren, gelet op het feit dat het gebied een Natura 2000-gebied betreft.

Door de verspreide ligging van de veehouderijbedrijven is er geen tot nauwelijks sprake van problemen met de cumulatie van effecten doordat veehouderijen dicht bij elkaar zijn gelegen (in bijlage 2 is bijgaande kaart opgenomen op A3 formaat).

¹ Classificatie op basis 2/3 van de nge = type dan bedrijf = type, anders gemengd.

Afbeelding 3.2

Typen en omvang
veehouderijbedrijven in de
gemeente Woensdrecht

3.3.3**TOEKOMSTIGE (AUTONOME) ONTWIKKELINGEN**

Uit de gecombineerde tabellen blijkt dat ongeveer 39% van de bedrijven kan worden aangemerkt als volwaardig bedrijf. De verwachting is dat een deel van deze bedrijven de mogelijkheid heeft om te groeien in bedrijfsomvang. Hierbij geldt natuurlijk ook dat deze ontwikkelingen mogelijk beperkt kunnen worden door andere aspecten, zoals de geurbelasting op woningen of de aanwezigheid van de Natuur 2000-gebieden. Ook bestaat er een restrictie wanneer de nieuwe uitbreiding niet past op het bestaande bouwblok en de gemeente geen medewerking verleent aan de vergroting daarvan.

Als gevolg van het de invoering van het Besluit Huisvesting is de verwachting dat er ook een aantal bedrijven op kortere of langere termijn hun bedrijfsactiviteiten zal beëindigen. De verwachting is derhalve dat er gemeentebreed een lichte afname van het aantal dieren zal zijn, die over een kleiner aantal bedrijven wordt gehouden. Daarmee volgt Woensdrecht de landelijke intensiveringstrend. Echter tot grootschalige intensivering zal het niet komen, immers de gemeente maakt bouwblokvergrotingen voor intensieve veehouderij niet mogelijk in het nieuwe bestemmingsplan.

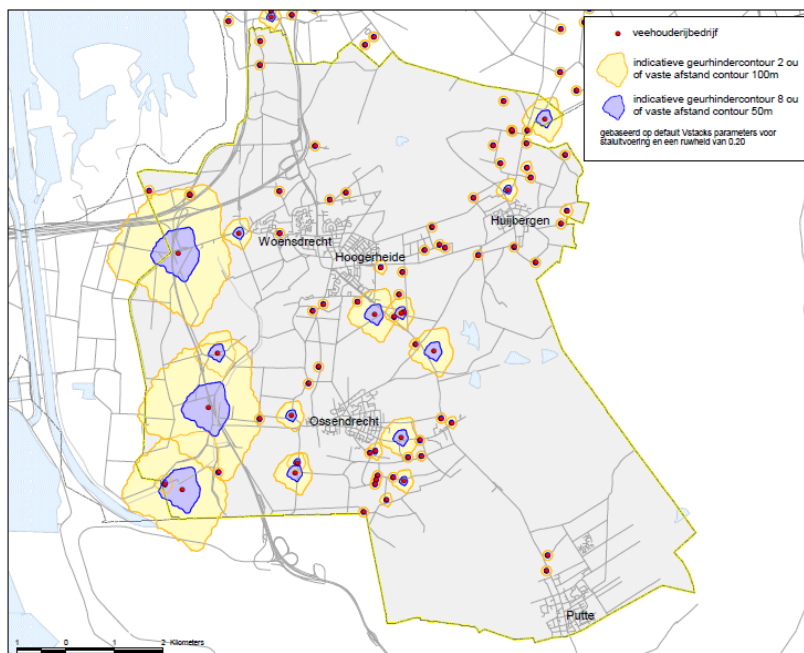
3.4**GEURHINDER*****Huidige situatie***

Op basis van het vergunningenbestand kan berekend worden waar de contouren liggen van de veehouderijbedrijven. Hierbij is vanuit de Wet geurhinder en veehouderij onderscheid te maken in twee soorten contouren, namelijk contouren die gelden voor de bebouwde kom (2 ou-contouren) en contouren die gelden buiten de bebouwde kom (8 ou-contouren). Voor bedrijven waar geen dieren aanwezig zijn die zijn om te rekenen naar geurcontouren zijn in de Wet geurhinder en veehouderij vaste afstanden opgenomen. Binnen de bebouwde kom dient een afstand van 100 meter aangehouden te worden vanuit de veehouderij tot aan een woning van derden. Buiten de bebouwde kom bedraagt deze afstand 50 meter.

In de onderstaande figuur zijn de bestaande geurcontouren binnen de gemeente Woensdrecht opgenomen (in bijlage 2 is deze kaart op A3 formaat opgenomen)

Afbeelding 3.3

Kaart met indicatieve geurcontouren voor de bebouwde kom (2 ou of afstand van 100 meter) en buiten de bebouwde kom (8 ou of 50 meter

Autonome ontwikkeling

Naar verwachting zal de geursituatie naar de toekomst verbeteren. Tegelijk met stalaanpassingen die op veehouderijen moeten worden doorgevoerd om de ammoniakemissie in te perken (AMvB Huisvesting) zal ook de geuremissie vanuit stallen af gaan nemen. In het planMER zal de geursituatie van de referentie gemodelleerd worden conform de wettelijk vereiste stalinnovaties.

3.5

NATUURGEBIEDEN EN OVERIGE NATUURWAARDEN

Natuurgebieden kunnen op grond van wet- en regelgeving een verschillende status hebben. In onderstaande beschrijvingen is beknopt het voorkomen van de bepaalde natuurgebieden op een rij gezet, alsmede mogelijke consequenties. In het planMER zal hier nader op worden ingegaan.

Algemene kenschets van aanwezige natuur

Het plangebied heeft een groot aandeel hoogwaardige natuur. De natuurgebieden die Woensdrecht rijk is, vallen bijna allen onder het Natura 2000-gebied de Brabantse Wal. De Brabantse Wal bestaat uit diverse gebieden die op het grensgebied van het Brabantse hogere zandlandschap en het Zeeuwse kleilandschap van de delta liggen.

Het meest westelijke deel van het Kempense Plateau eindigt hier in een hoge steelband. Loodrecht op deze steelband bevinden zich enkele beekdalen. Op de Brabantse Wal komen meerdere stuifzandgebieden voor. Behalve relatief recente stuifduinen betreft het hier ook veel oudere rivierduinen, die zijn ontstaan aan het einde van de laatste ijstijd. Het deel van het Natura 2000-gebied dat binnen de gemeente Woensdrecht gelegen is omvat bijna alle natuurgebieden in de gemeente. Hieronder wordt een korte kenschets gegeven.

3.5.1

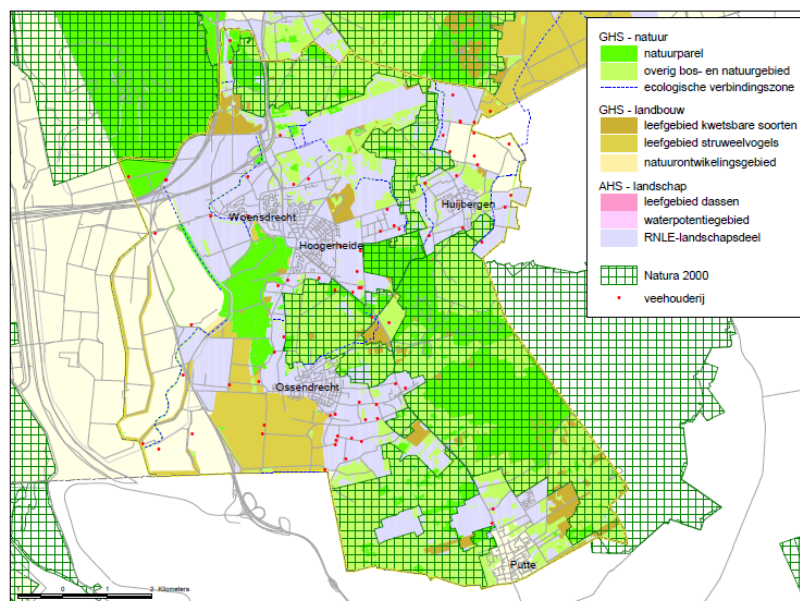
ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONES EN EHS/GHS

In de gemeente Woensdrecht is een aantal Ecologische Verbindingszones (EVZ) gelegen. Deze zijn gelegen aan kreken, beken of waterlopen. De EVZ's liggen verspreid over de drie verschillende landschappen in de gemeente: op de Brabantse Wal, het Zandlandschap en het Zeekleilandschap. Als EVZ zijn aangemerkt de Overberg, Eiland, Weverbeek, Kabeljauwbeek, Agger, 't Spanjooltje en Calfven.

Zoals aangegeven in hoofdstuk twee vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Het vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid. In afbeelding 3.5 zijn de gevoelige gebieden in de gemeente Woensdrecht opgenomen.

Afbeelding 3.4

Gevoelige gebieden in de gemeente Woensdrecht

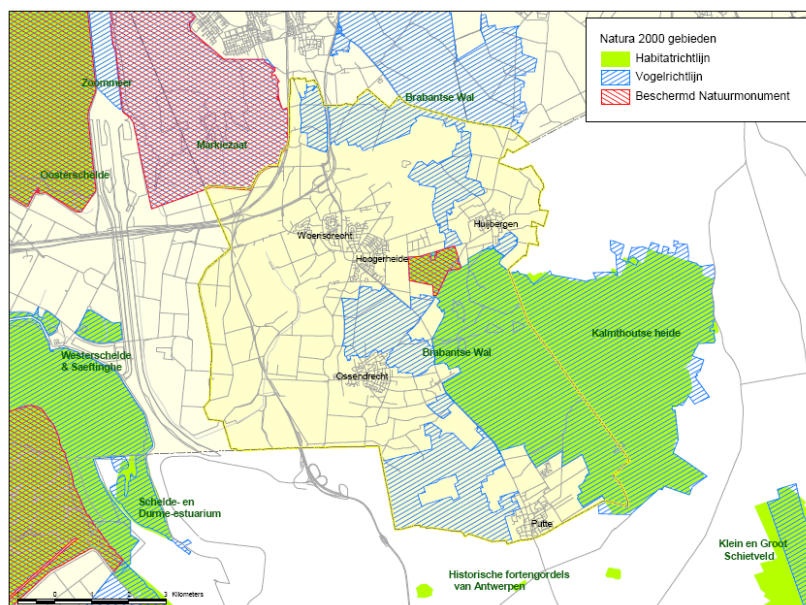
3.5.2

NATURA 2000

In en om de Gemeente Woensdrecht zijn enkele gronden aanwezig die behoren tot de Nederlandse Natura 2000-gebied. Het gaat om de Natura 2000-gebieden: "Brabantse Wal", "Markiezaat", "Westerschelde en Saeftinghe", "Oosterschelde" en "Zoommeer" (zie afbeelding 3.4)

Afbeelding 3.5

Natura 2000-gebieden in en om de gemeente Woensdrecht

Vestiging of uitbreiding van veehouderijbedrijven kan leiden tot een toename van stikstof depositie. Deze depositie kan negatieve effecten hebben op de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden. Als er op voorhand geen significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten, dient er een Passende Beoordeling plaats te vinden op grond van de Natuurbeschermingswet (1998). De Passende Beoordeling geeft inzicht in de mogelijke significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden en in hoeverre de kritische depositiewaarden worden overschreden. Het betreft een globale beoordeling op basis van de mogelijkheden die het bestemmingsplan gaat bieden.

Bij feitelijke realisatie van de plannen van ondernemers die willen uitbreiden/omschakelen dient, boven bepaalde drempelwaarden, een Besluit-MER procedure doorlopen te worden. In deze gevallen dient een Passende Beoordeling deel uit te maken van de m.e.r-procedure. In deze Passende Beoordeling zullen de significante gevolgen van het initiatief op de Natura 2000-gebieden in kaart gebracht worden.

Om de effecten van stikstofdepositie op habitattypen te kunnen bepalen, zijn zogenaamde kritische depositiewaarden vastgesteld. Voor de Natura 2000-gebieden in en rond de gemeente Woensdrecht zijn de kritische depositiewaarden van de meest kritische habitattypen weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3.8

Meest kritische habitatype van de betreffende Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebied	Status	Kritische depositiewaarde
Brabantse Wal	In ontwerp	410 (Zeer zwakgebufferde vennen, zwakgebufferde vennen, zure vennen)
Markiezaat	In ontwerp	n.v.t. ²
Westerschelde en Saeflinge	Vastgesteld	1420 (Vochtige duinvalleien [<i>kalkrijk</i>])
Oosterschelde	Vastgesteld	700 (Overgangs- en trilvenen [<i>veenmosrietlanden</i>])
Zoommeer	In ontwerp	n.v.t.

² Voor Natura 2000-gebieden zonder habitattypen is n.v.t. ingevuld; dit betreft gebieden met alleen doelen voor soorten van de Habitat- en/of Vogelrichtlijn.

Grenzend aan het grondgebied van de gemeente Woensdrecht is in België een Natura 2000-gebied gelegen. Het lijkt er dus op dat mogelijke toenames van stikstofdepositie op Belgische Natura2000-gebieden anders worden beoordeeld dan aan Nederlandse zijde. In het planMER zal bij de modellering van depositie ook de verandering van stikstofdepositie op relevante Belgische Natura2000-gebieden worden weergegeven. Deze modellering zal op dezelfde wijze als die voor de Nederlandse gebieden plaatsvinden.

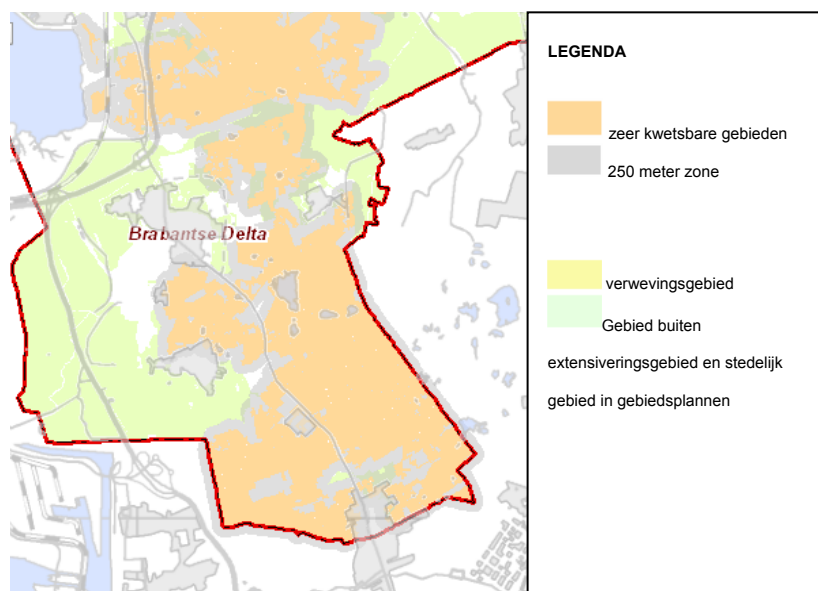
3.5.3

WET AMMONIAK EN VEEHOUDERIJ

Bij beslissingen inzake het oprichten of veranderen van een veehouderij moet op grond van de Wav worden besloten of de aangevraagde vergunning kan worden verleend of moet worden geweigerd. Als een veehouderij is gelegen in een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter daaromheen, kan een bedrijf slechts zeer beperkt worden opgericht of uitgebreid. Op 3 december 2008 is in Noord-Brabant het definitieve besluit Vaststelling kaart zeer kwetsbare gebieden Wet ammoniak en veehouderij (Wav-kaart) gepubliceerd. Op basis van dit besluit heeft de actualisering plaatsgehad van de zogenaamde Wav-kaart. In onderstaande figuur zijn de zeer kwetsbare Wav-gebieden mét 250 meter-zones weergegeven.

Afbeelding 3.4

Zonering op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in de gemeente Woensdrecht
(bron: Wav-kaart, provincie Noord-Brabant (2008)).

3.5.4

AUTONOME ONTWIKKELING NATUUR

Het natuurbeleid en de natuurbeschermingswet- en regelgeving worden verondersteld niet te wijzigen. Belangrijkste te verwachten ontwikkeling is het beschikbaar komen van beheerplannen Natura 2000, gevolgd door definitieve aanwijzingsbesluiten. Er zijn in en nabij Woensdrecht geen andere noemenswaardige natuurontwikkelingen bekend die een rol zouden moeten spelen in het planMER.

De ammoniakemissie in de referentiesituatie zal veranderen ten opzichte van de huidige situatie. De ammoniakemissie neemt af omdat alle bedrijven naar verwachting in de planperiode aan de AMvB Huisvesting moeten voldoen. Dit betekent dat de bedrijven een emissiearm huisvesting systeem moeten invoeren of mogelijk zullen stoppen. Sinds 1980 is de emissie van ammoniak in Nederland vrijwel gehalveerd.

In 1990 bedroeg de uitstoot van ammoniak nog 226 kton. In 2000 was de emissie gedaald tot 157 kton. (Effecten van ammoniak op de Nederlandse natuur, Alterra 2008).

Voor 2010 is het op grond van de NEC-richtlijn vastgelegde emissieplafond voor ammoniak op 128 kton. In het NMP4 is een lange termijn doelstelling voor 2030 aangegeven van 30-55 kton. Dit resulteert in een gemiddelde stikstofdepositie van 550-900 mol/ha/jaar. In 2007 bedroeg de gemiddelde stikstofdepositie 2200 mol/ha/jaar (Ammoniak in Nederland; Planbureau voor de Leefomgeving, 2008). Het planbureau voor de Leefomgeving verwacht dat de depositie in 2010 zal zijn gedaald tot 1900 mol/ha/jaar.

De gerealiseerde daling in de emissies is een gevolg van het door Nederland gevoerde beleid ten aanzien van stalsystemen en de opslag en het gebruik van meststoffen zoals vastgelegd in de Meststoffenwet, het Besluit Mestbassins milieubeheer, Besluit Gebruik dierlijke meststoffen, de Wet ammoniak en veehouderij, het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij en Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij.

3.6

FIJN STOF

Fijn stof wordt gezien als een van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderij kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen.

Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving. In het kader van vergunningverlening zal de gemeente Woensdrecht rekening houden met de wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof. Deze wet- en regelgeving is relatief nieuw. Inmiddels is er door het ministerie van VROM gewerkt aan het opstellen van een toetsingskader, een verspreidingsmodel en een handreiking over fijn stof en de landbouw.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

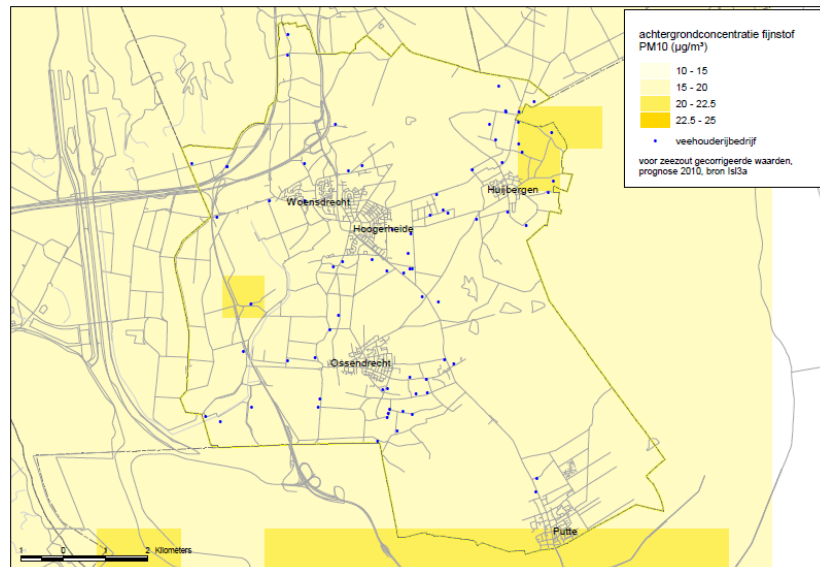
- Een jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof in de buitenlucht.
- Een daggemiddelde concentratie van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ welke maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden.

Medio 2008 is het verspreidingsmodel uitgekomen, aangevuld met de handreiking en per 24 december 2008 is ook het te hanteren toetsingskader vastgelegd in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. In het toetsingskader is opgenomen dat de concentratie van fijn stof uitsluitend wordt beoordeeld op woonlocaties en op locaties die voor het publiek toegankelijk zijn. Met behulp van dit toetsingskader en de tabel met emissiefactoren fijn stof kan en zal de gemeente de milieuanvragen toetsen op het onderwerp fijn stof.

De concentraties worden voor een belangrijk deel bepaald door de heersende achtergrondconcentraties.

Afbeelding 3.5

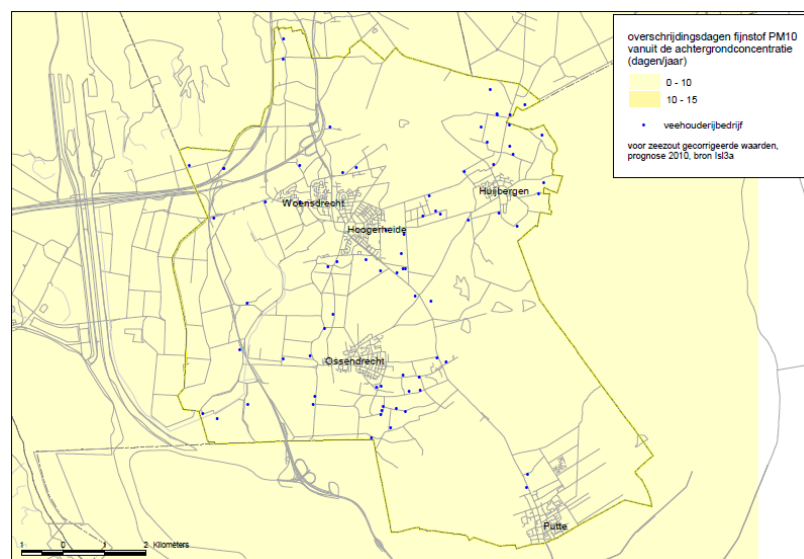
Achtergrondconcentratie fijn stof, gemeente Woensdrecht

Zoals in afbeelding 3.6 is te zien, is er in de gemeente Woensdrecht geen achtergrondconcentratie hoger dan $22,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bekend, wat ruim onder de maximale jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof in de buitenlucht ligt.

Afbeelding 3.6

Aantal overschrijdingsdagen fijn stof concentratie, gemeente Woensdrecht

Op afbeelding 3.7 is te zien dat er in de hele gemeente Woensdrecht geen sprake is van meer dan tien overschrijdingsdagen fijn stof in het jaar. Daarmee wordt de wettelijke norm van maximaal 35 keer per jaar niet gehaald. Er kan dus gesteld worden dat er op het thema fijn stof geen belemmeringen noch problemen zijn te verwachten.

Autonome ontwikkelingen: fijn stof

In grote lijnen kan worden geconcludeerd dat fijn stof geen bepalende belemmering hoeft te zijn voor de toekomstige ontwikkelingen in de gemeente Woensdrecht, maar dat fijn stof wel eisen stelt aan de toe te passen technieken bij de veehouderijen. Bedrijven zullen, los van de achtergrondconcentratie, zelf aan de normen met betrekking tot de maximale concentratie moeten voldoen. Gecombineerde luchtwassers kunnen de uitstoot van fijn stof sterk beperken en leiden ook tot lagere emissies van ammoniak en geur.

3.7

CULTUURHISTORIE

In de gemeente Woensdrecht zijn diverse Rijksmonumenten gelegen, dan wel in de procedure om aangewezen te worden als Rijksmonument. Daarnaast heeft de gemeente beeldbepalende panden of objecten vastgesteld.

Afbeelding 3.7

Cultuurhistorische
waardenkaart

HOOFDSTUK

4 Alternatief en scenario's

4.1

TOTSTANDKOMING ALTERNATIEVEN

De gemeente Woensdrecht is voornemens in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied nauwelijks nieuwe ontwikkelingen in de veehouderij toe te staan.

De wijze waarop de gemeente planologische sturing gaat geven in het bestemmingsplan hangt mede af van de resultaten uit het planMER. In het voorontwerp van het bestemmingsplan is hierop wel een voorschot genomen. Het planMER onderbouwt de beleidsruimte in het bestemmingsplan voor de intensieve veehouderij en rundvee.

De belangrijkste, landbouwgerelateerde uitgangspunten uit het voorontwerp van het bestemmingsplan buitengebied zijn als volgt:

- Alle Bouwblokken voor dieren tot maximaal 1,5 hectare, tenzij in de huidige situatie al groter.
- Bouwblokken voor glastuinbouw tot maximaal 3 hectare netto glas (vier glastuinbouwbedrijven in de gemeente).
- Grondgebonden veehouderij kan het bouwblok uitbreiden tot een maximum van 1,5 hectare.
- Voor niet grondgebonden veehouderij is bouwblokuitbreiding niet toegestaan.
- Omschakeling naar een grondgebonden veehouderij is met een wijzigingsbevoegdheid mogelijk.
- Omschakeling naar of nieuwvestiging van niet grondgebonden is niet mogelijk.
- Voor grondgebonden veehouderijen is een intensieve neventak toegestaan met een maximale omvang van 2.000 m² aan gebouwde omgeving.

De alternatieven zijn gebaseerd op de ontwikkelingen binnen de sector met intensieve veehouderijbedrijven in de vorm van stoppers, blijvers en groeiers. Via herverdeling van productierechten (NGE) krijgen de groeiers de productierechten van de stoppers. Hiervan wordt het milieueffect berekend.

Met een groeiscenario wordt rekening gehouden met een eventuele groei van het aantal productierechten in het buitengebied van Woensdrecht. Het aandeel in ammoniakdepositie van de rundveehouderijbedrijven in het buitengebied van Woensdrecht wordt ook met een scenario in beeld gebracht.

Toelichting: stoppers, groeiers en blijvers

Het toekomstperspectief voor bedrijven met een intensieve veehouderij tak is niet in beeld gebracht via een bedrijfsenquête. Daarom wordt elk bedrijf modelmatig getypeerd naar omvang en gebaseerd op de afweging voor melkveehouderijbedrijven zoals beschreven in de Nota van uitgangspunten. De indeling is als volgt:

Tabel 4.9

Modelmatige typering
intensieve veehouderijen
(bron: toelichting
bestemmingsplan
buitengebied).

Nge	Typering	Toekomstperspectief
Tot 10 Nge	Hobbymatig bedrijf	Stopper
10 tot 35 Nge	Niet-volwaardig bedrijf	Stopper
35 tot 50 Nge	Niet-volwaardig bedrijf	Kans op doorgroei of stopper
> 50 Nge	Volwaardig agrarisch bedrijf	Blijver of groeier
> 120 Nge	Volwaardig agrarisch bedrijf, biedt plaats aan twee (of meer) arbeidskrachten	Blijver of groeier

Stoppers zijn kleine bedrijven met geen of weinig milieugebruiksruimte. Blijvers zijn volwaardige bedrijven met geen of weinig milieugebruiksruimte. Groeiers zijn volwaardige bedrijven met enige milieugebruiksruimte.

De locaties, met een intensieve veehouderij tak van 70 NGE of meer, staat gelijk aan één of meer volwaardige arbeidskracht(en)³. Wellicht zal het aantal 'groeiers' beperkt zijn omdat bijna alle locaties in een gevoelig gebied liggen waarin de milieugebruiksruimte beperkt is.

Het milieueffect van de groeiers wordt modelmatig berekend met een standaard gesloten varkensbedrijf of een standaard kalverhouder op een bestaande agrarische locatie met milieugebruiksruimte in het buitengebied van Woensdrecht. Het aantal pluimveehouders is in het buitengebied van Woensdrecht zeer beperkt en wordt niet modelmatig uitgewerkt.

4.2**REFERENTIE: HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING**

De referentiesituatie wordt beschreven aan de hand van de vergunde situatie in het agrarische buitengebied van Woensdrecht. Autonoom moeten alle bedrijven voldoen aan de AMvB Huisvesting. Hiermee wordt rekening gehouden met het beoordelen van de effecten voor alle aspecten. De ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden vormt hierop een uitzondering. De Natuurbeschermingswet schrijft voor dat het effect moet worden vergeleken met de huidige situatie.

De landelijke trend laat een dalend aantal veebedrijven zien, dit betekent niet dat er nationaal gezien minder dieren komen. Door schaalvergroting in de landbouw compenseert de toename van het aantal dieren per bedrijf de afname van het aantal bedrijven, zodat qua saldo de veestapel stabiel is.

4.3**ALTERNATIEF**

Bij een planMER is het gebruikelijk om de redelijkerwijs te beschouwen alternatieven in beeld te brengen (art. 7.10 lid 1 onderdeel b1 Wet milieubeheer). Omdat het aantal groeiers zeer beperkt zal zijn, wordt één alternatief doorgerekend, waarbij zowel een scenario voor de intensieve veehouderij als een scenario voor de grondgebonden veehouderij wordt onderzocht. Deze scenario's zijn hieronder kort weergegeven.

³ bron: kengetallen van CBS/LEI over bedrijfseconomische omvang

4.3.1

SCENARIO GROEI INTENSIEVE VEEHOUDERIJEN

Er wordt in het planMER de mogelijkheid onderzocht waarbij de bestaande bedrijven wel groeien (vergelijkbaar met een worst case scenario). De bedrijven krijgen in dit scenario een omvang van 500 zeugen met bijbehorende biggen, een aantal opfokzeugen (vervangingsdieren) en daarnaast ruim 3.000 à 4.000 vleesvarkens. Een dergelijk bedrijf is op een (bestaand) bouwblok van 1,5 hectare inpasbaar.

4.3.2

SCENARIO GROEI MELKVEEHOUDERIJEN

Ten opzichte van de huidige situatie krijgen alleen de grondgebonden veehouderijen in het nieuwe bestemmingsplan de mogelijkheid om hun bouwblok te vergroten naar een maximum van 1,5 ha. Daarnaast worden ook omschakeling of nieuwvestiging mogelijk gemaakt. Er is dus een reële mogelijkheid dat er meer rundvee zal worden gehouden op een aantal van de bedrijven. Daarmee is er ook een mogelijke toename van de ammoniakdepositie.

Vanwege bovenstaande argumenten is het tweede groeiscenario opgesteld, waarbij wordt uitgegaan van een groei van de melkveehouderij met maximaal 5% (ten opzichte van huidige veestapel/aantal NGE).

4.3.3

RAPPORTAGE OVER DE SCENARIO'S

Bij de twee scenario's die gedefinieerd zijn voor dit planMER geldt dat zij op verschillende van de milieuthema's verschillende effecten hebben. De bijdrage van bedrijven uit de grondgebonden veehouderij hebben geen bijdrage op het thema geur en nauwelijks op fijn stof. Terwijl de toename van de ammoniakdepositie relatief groot is.

Daar waar het van toepassing is, zullen de effecten van de beide scenario's worden gecumuleerd in de effectenstudie van de planMER.

HOOFDSTUK 5 Effectbeoordeling

5.1 INLEIDING

5.1.1 STUDIEGEBIED

Bij de analyse van de milieugevolgen wordt de gemeente Woensdrecht als geheel studiegebied gezien. Naargelang het type effect dat in beeld wordt gebracht, dient het studiegebied nog ruimer genomen te worden. Denk bijvoorbeeld aan de ammoniakdepositie op buiten Woensdrecht gelegen Natura 2000-gebieden.

5.1.2 PLANHORIZON: REFERENTIEJAAR

Omdat het bestemmingsplan een looptijd van minstens tien jaar zou moeten omvatten, geldt als planhorizon – en dus als referentiejaar – de situatie anno 2020.

5.2 BEOORDELINGSSCHAAL

De ontwikkeling van de intensieve veehouderij leidt tot effecten voor het milieu. Dit zijn overigens niet altijd negatieve effecten, ook positieve effecten kunnen optreden. In het planMER worden de effecten van de scenario's en alternatieven op verschillende milieueffecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per thema zijn één of meerdere aspecten geformuleerd, die aan de hand van beoordelingscriteria zijn beoordeeld. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de volgende vijfpunts-beoordelingsschaal:

Tabel 5.10

Vijfpunts-beoordelingsschaal

Score	Omschrijving
+	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
0/-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie

5.3

GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

De ontwikkelingen in het gebied die mogelijk wordt gemaakt door het bestemmingsplan buitengebied leiden tot effecten voor het milieu. Dit hoeven niet altijd negatieve effecten te zijn, maar dit kunnen ook positieve effecten zijn.

In het planMER zullen de volgende thema's worden beschreven:

- Geur.
- Natuur (ammoniak en Passende Beoordeling).
- Fijn stof.
- Landschap, archeologie en cultuurhistorie.
- Geluid.
- Verkeer.
- Water/bodem.
- Gezondheid.

In de hierna volgende subparagrafen wordt aangegeven hoe er in de planMER aan de verschillende thema's zal worden getoetst.

5.3.1

GEUR

Verkeer, industrie, huishoudens en de landbouw zijn de belangrijkste bronnen van geuroverlast. De landbouw zorgt voor het grootste percentage geurgehinderden. Het betreft stankemissie uit stallen, opslag en aanwending. De belangrijkste bron van agrarische geuroverlast is het toedienen van mest, met in Brabant circa 14% geurgehinderden. De geuroverlast als gevolg van geur uit stallen is aanzienlijk kleiner, met in Brabant circa 4% geurgehinderden (2005).

Geurhinder door het toedienen van mest wordt niet of slechts indirect beïnvloed door keuzen in het bestemmingsplan buitengebied. De regelgeving ten aanzien van de agrarische geurhinder richt zich vooral op geurhinder uit stallen via de vergunningverlening (voor veehouderijen), procedures in het kader van de ruimtelijke ordening (bijvoorbeeld in verband met de bouw van woningen) en de mogelijkheid die gemeenten hebben om gebiedsgerichte normen te stellen, binnen een wettelijke bandbreedte en de daaraan gekoppelde voorwaarden. Daarom wordt in het planMER de kans op geurhinder uit stallen uitgewerkt.

De geurhinder zal in het planMER in beeld worden gebracht voor de verschillende scenario's binnen het alternatief. Hierbij is er enerzijds aandacht voor de cumulatieve belasting door geur uit stallen (achtergrondbelasting) op voor geurhinder gevoelige objecten en anderzijds de ruimte voor uitbreiding voor de geuremissie, een relevante factor voor de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen.

[Dit thema wordt kwantitatief beschreven](#)

5.3.2

NATUUR***Ammoniak***

Het planMER presenteert per alternatief de ammoniakemissies- en depositie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en overige natuur. Per alternatief zal een inschatting worden gegeven van de verwachte bedrijfsontwikkelingen en de emissies (toename en afname) die deze opleveren. Met het OPS-model (of een verbeterd model indien dat beschikbaar komt) is vervolgens te berekenen welke toename of afname van ammoniakdepositie deze bedrijfsontwikkelingen veroorzaken. Hierbij zijn autonome ontwikkelingen zoals de AMvB Huisvesting verdisconteerd.

PASSENDE BEOORDELING

Uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven kan leiden tot een toename van stikstofdepositie. Deze depositie kan negatieve effecten hebben op de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden. Als er op voorhand geen significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten dient er een Passende Beoordeling plaats te vinden op grond van de Natuurbeschermingswet (1998).

De volgende Natura 2000-gebieden zullen in de beoordeling meegenomen worden:

- Brabantse Wal.
- Markiezaat.
- Westerschelde & Saeftinghe.
- Oosterschelde.
- Zoommeer.

De Passende Beoordeling geeft inzicht in de mogelijke significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden en in hoeverre de kritische depositiewaarden worden overschreden. Aangezien in dit stadium niet duidelijk waar en op welke schaal initiatieven worden ontwikkeld, zullen wij in het planMER een voortoets Passende Beoordeling uit te voeren. In deze voortoets wordt globaal de effecten van ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden in kaart gebracht, op basis van de mogelijkheden die het bestemmingsplan gaat bieden.

De exacte effecten kunnen pas in beeld worden gebracht bij de individuele vergunningsaanvragen van de agrarisch ondernemers, aangezien in dat stadium pas detailgegevens over de omvang en bron van de emissies kan worden vastgesteld. Daar bestaat dat ook een individuele vergunningensystematiek voor.

| Dit thema wordt kwantitatief beschreven

5.3.3

FIJN STOF

Fijn stof wordt gezien als één van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen.

Ingegaan wordt op de huidige concentratie van fijn stof en de bijdrage van de intensieve veehouderij. Op basis van de normstelling, de achtergrondwaarde en de mogelijke ontwikkeling van de intensieve veehouderij wordt aangegeven waar er mogelijke knelpunten zijn c.q. een belangrijke toename van de concentratie kan ontstaan. Ook wordt er ingegaan welke gevolgen dit heeft op de blootstelling aan die hogere concentraties en de gevolgen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen. Knelpunten worden vooral verwacht voor pluimveebedrijven.

| Dit thema wordt kwantitatief beschreven

5.3.4

LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

Op basis van een beschrijving van de huidige ruimtelijke situatie, een typering van de bestaande bebouwing en een beschrijving van de landschappelijke kwaliteiten, zal in het planMER worden op de landschappelijke kwaliteiten. Omdat er nauwelijks sprake is van nieuwvestigingen binnen het plangebied zal dit slechts beperkt blijven tot een beschrijving op hoofdlijnen.

| Dit thema wordt kwalitatief beschreven

5.3.5

GELUID

De geluidsbelasting in het buitengebied 's wordt voornamelijk bepaald door de agrarische bedrijven, bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer. Door ontwikkeling van intensieve veehouderijen kunnen de geluidemissies toenemen. Toename van geluidsemissies van stationaire bronnen zal vooral ontstaan door het op meer plaatsen toepassen van ventilatie, omdat ventilatoren zich aan de buitenzijde van de stallen bevinden. De meeste geluidproducerende activiteiten bij (intensieve) veehouderij vinden verder in pandig plaats. Ook de toename van vrachtverkeer (onder andere aan- en afvoer van vee) kan een oorzaak van de toename van geluidemissies zijn.

Gelet op de beperkte toename van bedrijvigheid in het gebied zal het thema geluid uitsluitend op een kwalitatieve wijze worden beschreven.

De geluidsbelasting van de agrarische bedrijven (vooral ventilatoren, laden en lossen) wordt gereguleerd met de Wet milieubeheer vergunning. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (zoals woningen in het buitengebied) geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs-)grenswaarde komt.

| Dit thema wordt kwalitatief beschreven

5.3.6

VERKEER

Op basis van praktijkkentallen voor vracht- en personenbewegingen voor (intensieve) veehouderij zijn inschattingen te geven over (veranderingen in) verkeersbewegingen. Omdat er sprake is van een grote spreiding van het verkeer over het buitengebied met relatief lage intensiteiten, zijn potentiële conflicten van vrachtauto's met andere weggebruikers, in het bijzonder het langzaam verkeer (met name fietsers), van belang. Dit speelt vooral op het lokale wegennet, dus niet op provinciale en rijkswegen. Op de hoofdwegenstructuur zijn deze verkeersdeelnemers standaard gescheiden. Ook is op dit type wegen de toename van vrachtverkeer door ontwikkeling van de intensieve veehouderij relatief klein.

De volgende criteria worden in de kwalitatieve analyse van dit thema voor verkeer gehanteerd:

- Gevolgen voor de verkeersafwikkeling.
- Beïnvloeding van de verkeersveiligheid.

| Dit thema wordt kwalitatief beschreven

5.3.7

WATER/BODEM

Water

Hydrologisch neutraal bouwen is een belangrijk uitgangspunt bij alle ruimtelijke initiatieven waarvoor in het nieuwe bestemmingsplan een wijziging benodigd is. Dit betekent dat er geen wijziging (ingreep) in de grondwaterstand, grondwaterstroming en waterberging als gevolg van de her- en nieuwvestiging van grondgebonden veehouderij mogen plaatsvinden. Ook dient er voorkomen te worden dat er emissies van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater plaats vindt. Dit kan worden voorkomen door het gebruik van vloeistofdichte vloeren.

Bodem

Het verwijderen of uitbreiden van bebouwing heeft weinig invloed op de geomorfologie in het buitengebied van Woensdrecht. Het effect op het landschappelijke waarden die verbonden zijn met de zichtbaarheid van de geomorfologische waarden wordt beschreven onder het thema 'landschap'.

Aangenomen wordt dat 'bodem' op het abstractieniveau van dit planMER geen onderscheidend aspect is. Dit omdat de bodem niet zwaar vergraven dient te worden en de in te plaatsen dan wel uit te breiden intensieve veehouderijbedrijven vloeistofdichte vloeren of andere voorzieningen dienen te realiseren, zodat eventuele ontwikkelingen niet leiden tot aantasting van de bodem. In het kader van ruimtelijke procedures en milieuvergunningen zal het effect van een uitbreiding van een intensieve veehouderij op de bodem specifiek in beeld worden gebracht.

| Deze thema's worden kwalitatief beschreven

5.3.8

GEZONDHEID

Effecten van intensieve veehouderijen op de volksgezondheid kunnen op verschillende manieren tot stand komen. Bijvoorbeeld via direct diercontact, via de lucht, via mest en via voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong.

Mogelijke risicogroepen zijn:

- de veehouders, familie, personeel en bezoekers;
- omwonenden;
- consumenten van voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong.

In de wetenschappelijke literatuur komen de volgende onderwerpen naar voren: gassen (zoals ammoniak) en geuren, fijn stof en bio-aerosolen (stofdeeltjes die bacteriën, virussen of schimmels kunnen bevatten).

GEZONDHEID IN PLANMER

In het planMER zal algemene informatie worden opgenomen aangaande de lopende onderzoeken en huidige inzichten met betrekking tot de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid. Daarnaast zal een relatie worden gelegd met het milieuonderzoek in het kader van het planMER bestemmingsplan landelijk gebied. Dit betreft de aspecten fijn stof, geur en ammoniak.

Andere effecten of risico's, zoals de risico's van infectieziekten die van dier op mens overdraagbaar zijn (zoals MRSA, vogelgriep en Q-koorts) of de risico's voor de gezondheid van dieren op zijn op basis van de bestaande inzichten moeilijk aan te geven en zijn ook geen onderdeel van dit planMER. De informatie over dit aspect in het planMER blijft beperkt tot het in beeld brengen van de concentratie van veehouderijen in relatie tot de concentraties van woningen (bebouwde kom en het buitengebied).

Dit thema wordt kwalitatief beschreven

HOOFDSTUK

6 Procedure en planning

6.1

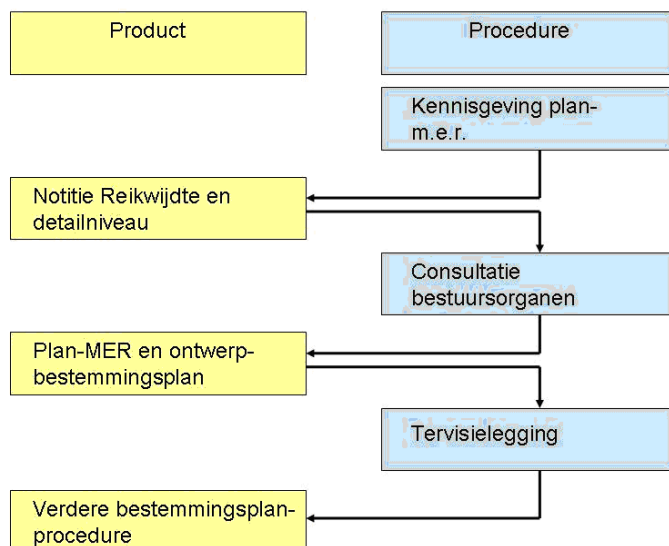
OVERZICHT PROCEDURE PLAN-M.E.R.

Voor de plan-m.e.r. procedure dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

1. Het opstellen van een notitie c.q. presentatie over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER (het voorliggende document).
2. Raadplegen bestuursorganen met specifieke milieuverantwoordelijkheid over reikwijdte en detailniveau van het planMER.
3. Opstellen van een planMER. In dit geval is dat een rapportage die als bijlage c.q. onderbouwing bij het (ontwerp-)bestemmingsplan wordt gevoegd.
4. Ter inzage leggen van het planMER, waarbij inspraak mogelijk is.
5. Motivering van de rol van het planMER en de inspraakreacties bij de verdere besluitvorming.

Figuur 6.3

Procedure planMER

Kennisgeving

Het voornemen om een plan op te stellen en hiervoor een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen is aangekondigd in één of meerdere dag-, nieuws- of huis aan huisbladen. Daarnaast is het voornemen aangegeven op de internetsite van de gemeente. Hierbij is onder andere gemeld welke inspraakmogelijkheden er zullen komen en dat de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage betrokken is in de procedure.

Consultatie

De voorliggende notitie is bedoeld om de betrokken bestuursorganen te informeren. Ook de raadscommissie wordt geïnformeerd. De Commissie m.e.r. ontvangt deze notitie en zal op basis van hiervan een richtlijnenadvies opstellen voor het planMER.

Met ingang van 1 juli 2010 treedt waarschijnlijk de Wet modernisering m.e.r. in werking. Hierin is opgenomen dat de initiatiefnemer in de voorfase de mogelijkheid moet bieden om zienswijzen betreffende het plan in te dienen.

De gemeente Woensdrecht kiest ervoor om deze mogelijkheid ook in dit planMER toe te staan. Derhalve wordt de mogelijkheid geboden om over deze notitie Reikwijdte en Detailniveau zienswijzen naar voren te brengen.

PlanMER

De onderzoeksresultaten worden gebundeld in het planMER. Dit wordt een zelfstandig rapport, welke als onderbouwing dient voor het in te dienen bestemmingsplan. Ongeacht de presentatievorm voldoet het planMER aan de volgende wettelijke inhoudseisen:

- Inhoud en doelstelling plan.
- Bestaande toestand en ontwikkelingen milieu.
- Relevante beleidsdoelstellingen.
- Redelijke alternatieven met motivering.
- Nadelige milieugevolgen.
- Mitigerende en compenserende maatregelen.
- Leemten in kennis.
- Monitoringsmaatregelen.
- Samenvatting.

Tervisielegging

Het ontwerp bestemmingsplan wordt samen met het milieueffectrapport ter visie worden gelegd.

Verdere bestemmingsplanprocedures

Na de tervisielegging er gelegenheid tot inspraak en consultatie. Een speciaal aandachtspunt is toetsing van het milieueffectrapport door de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Uitkomst van deze toetsing is een positief of negatief advies richting het Bevoegd Gezag. Vervolgens voegt de plan-m.e.r.-procedure slechts één verplichting toe: *een expliciete motivering van de rol die het milieueffectrapport en de inspraakreacties daarop hebben gespeeld bij het definitieve besluit over het plan.*

6.2**TE RAADPLEGEN INSTANTIES**

Het Bevoegd Gezag voor het plan dient de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen planMER te bepalen. Hierbij dient gelet te worden op de elementen waar in een planMER aandacht aan moet worden besteed. Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van het planMER raadpleegt het bevoegd gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer).

Het college van Burgemeester en Wethouders van Woensdrecht heeft besloten de volgende instanties te raadplegen:

- Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.
- Burgemeester en Wethouders van de omliggende gemeenten in Nederland en België.
- VROM-inspectie.
- LNV regio zuid.
- Waterschap Brabantse Delta.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Commissie voor de m.e.r..

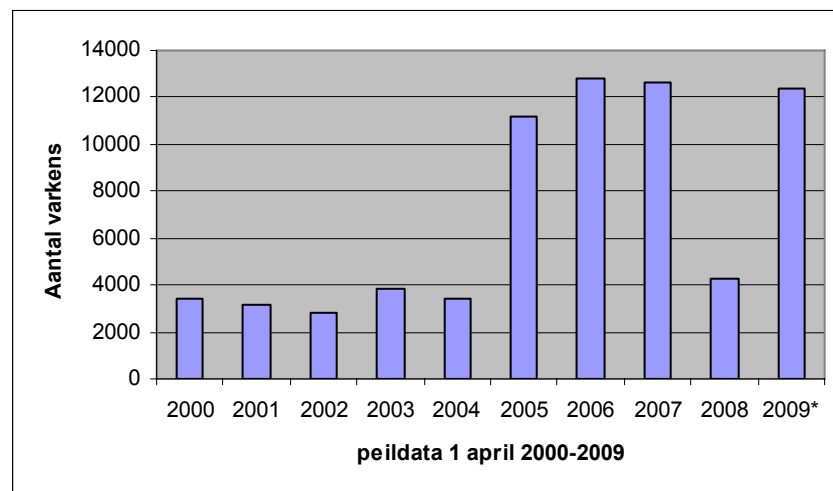
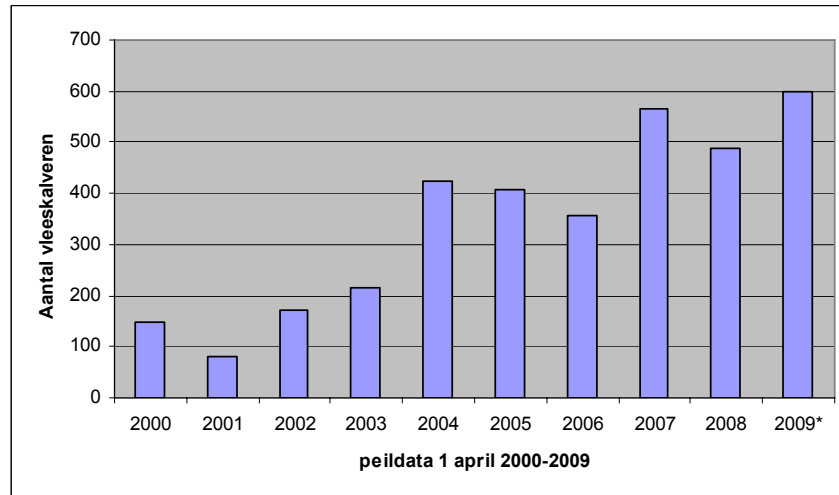
Zoals aangegeven, wordt deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau ook vrijgegeven voor het uitbrengen van zienswijzen. Dit zal ook in de publicatie worden weergegeven.

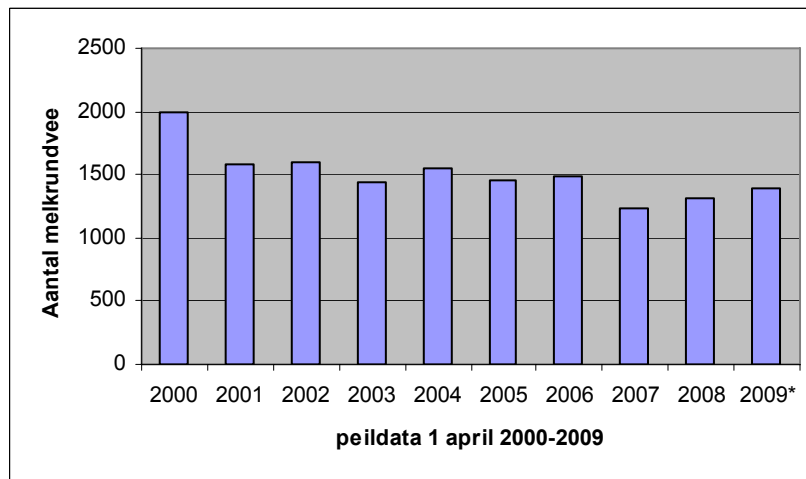
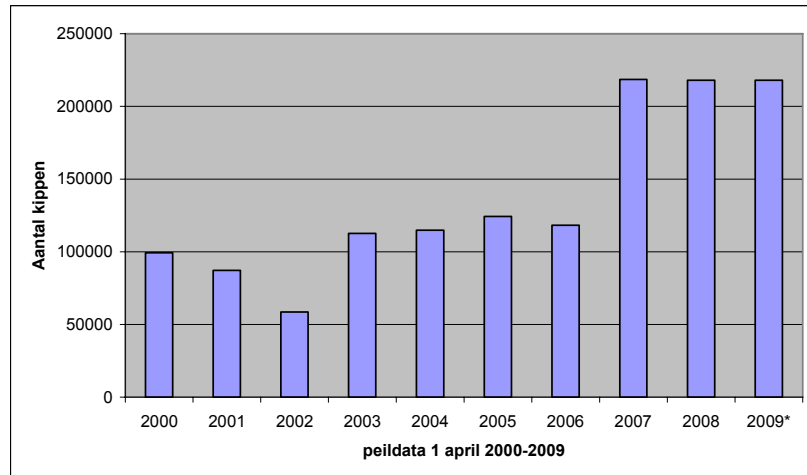
Eventuele reacties kunnen per e-mail of per post worden aangeleverd aan:

Gemeente Woensdrecht
T.a.v. van de heer A. Bogers
Postbus 24
4630 AA HOOGERHEIDE
gemeente@woensdrecht.nl

BIJLAGE 1

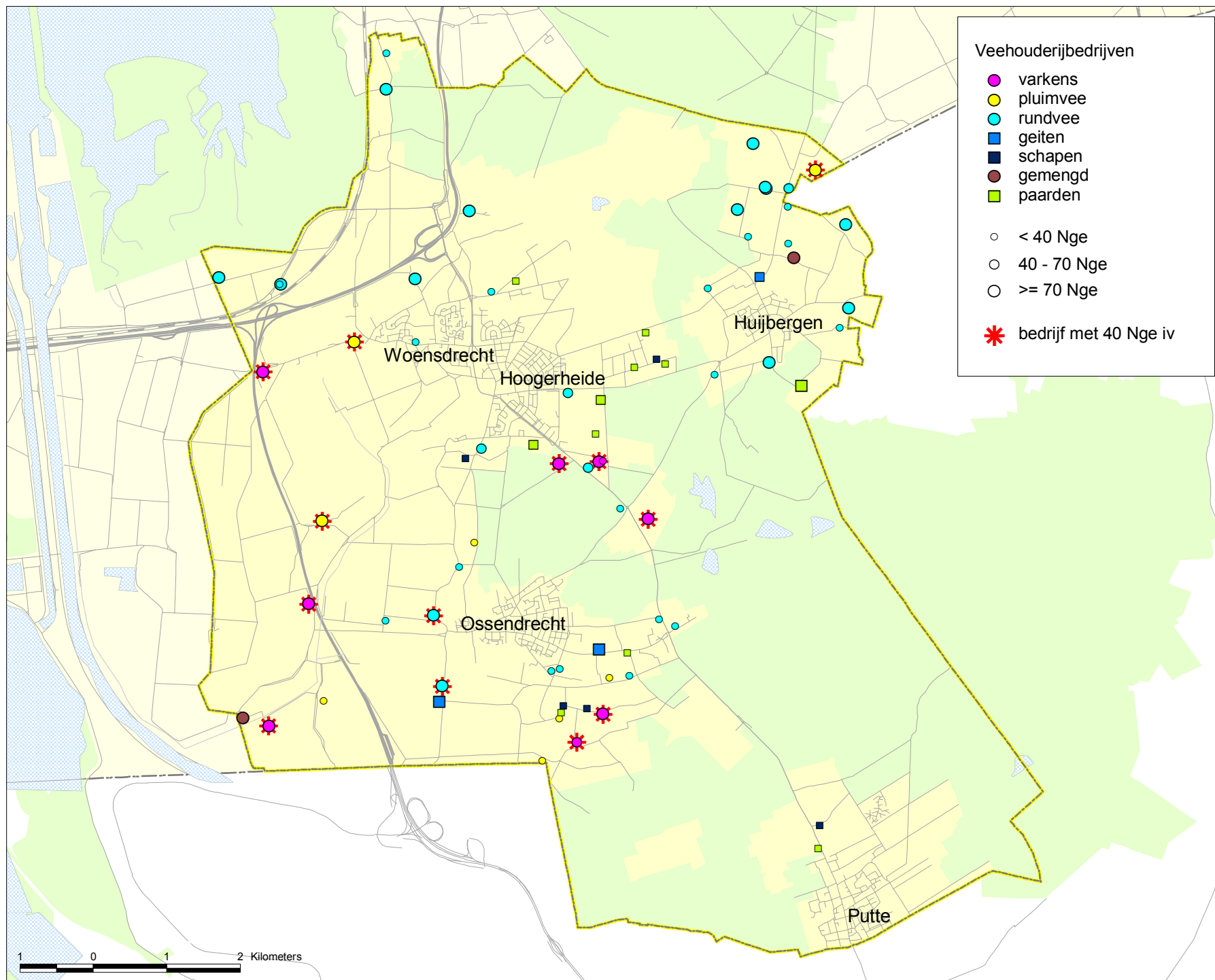
Trends in Woensdrecht

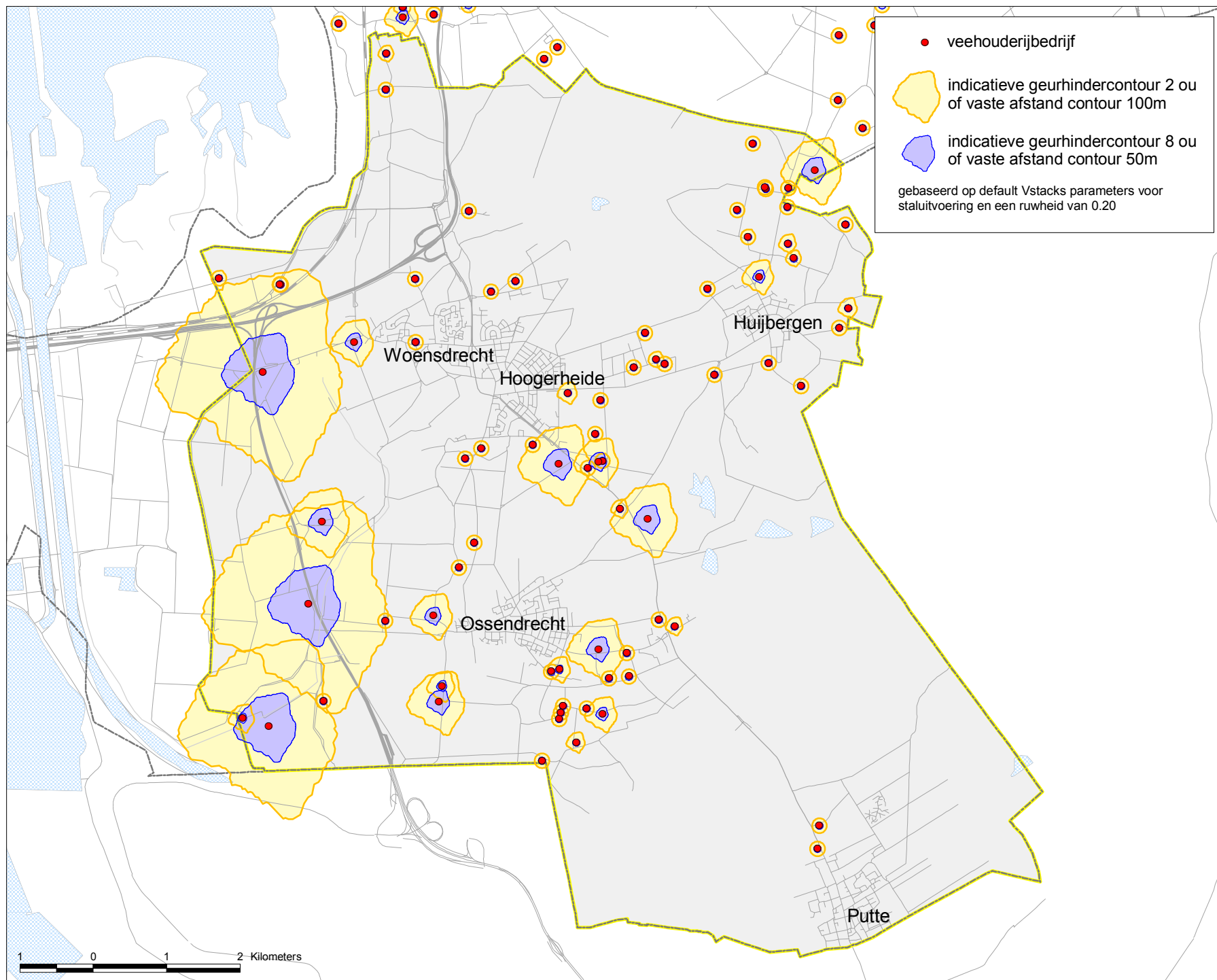
BIJLAGE 2

Veehouderijbedrijven in Woensdrecht

BIJLAGE 3

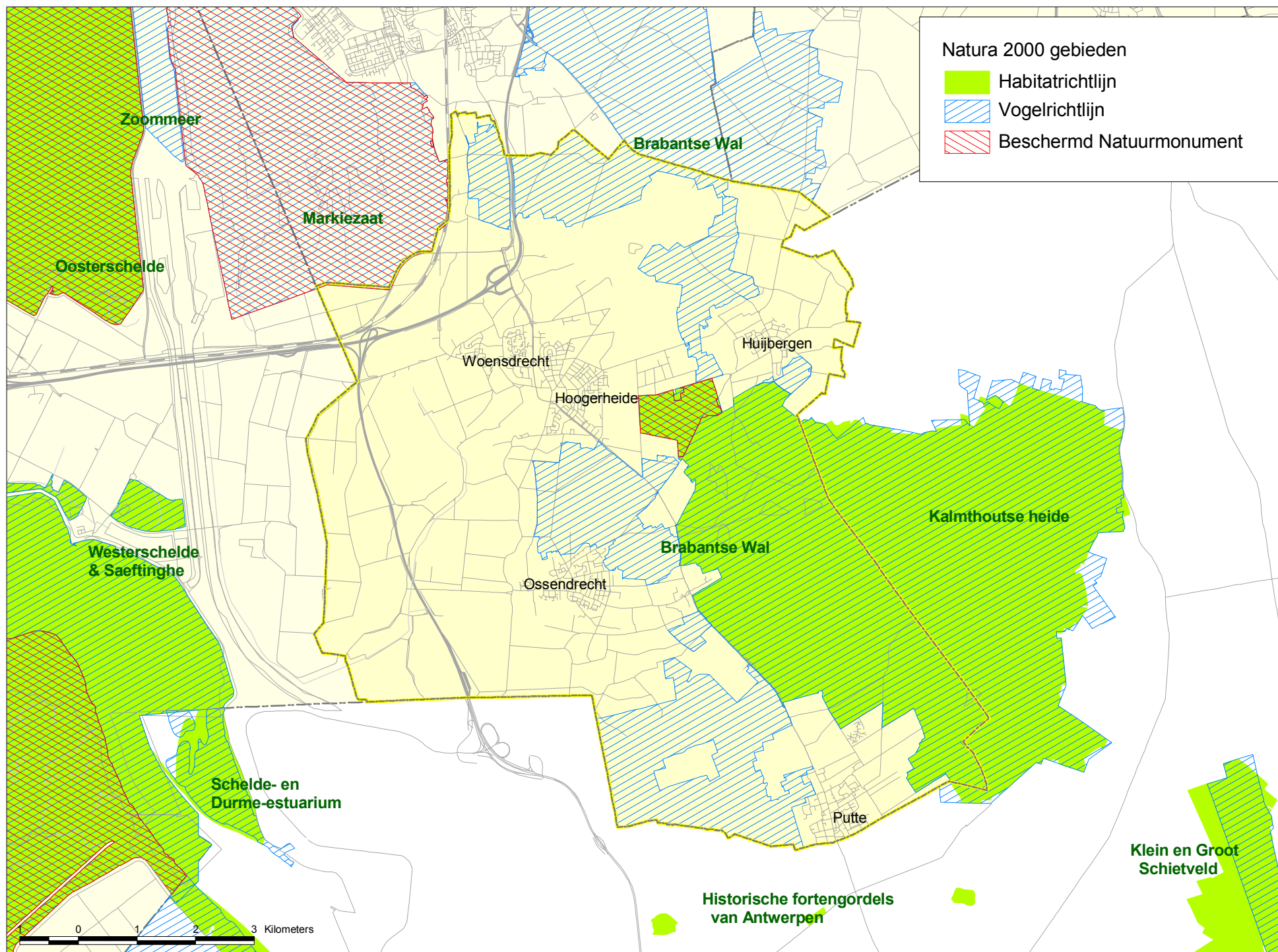
Geurcontourenkaart

BIJLAGE 4 Natura 2000-gebieden

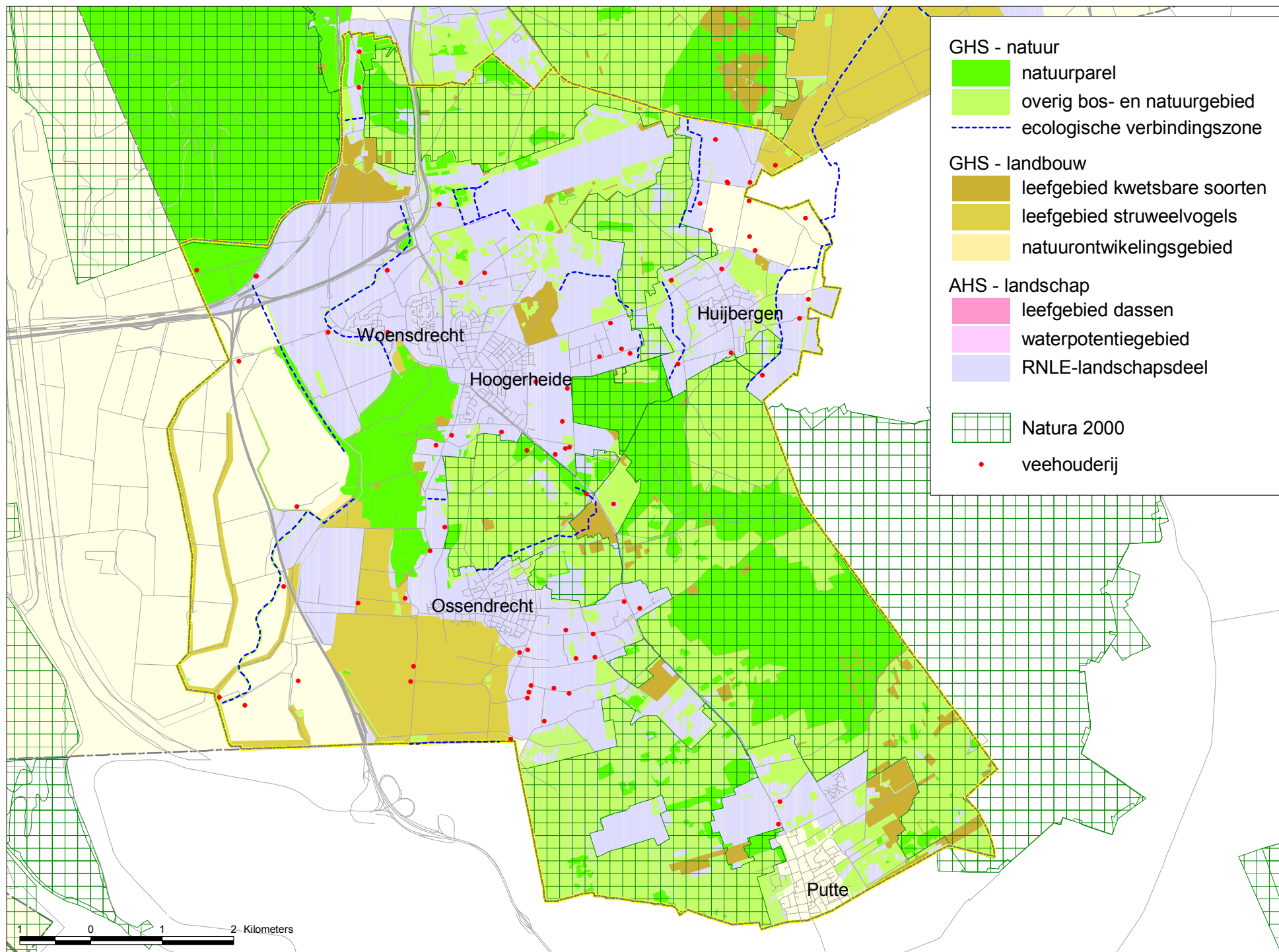
Natura 2000 gebieden

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Beschermd Natuurmonument

BIJLAGE 5

Gevoelige gebieden

COLOFON

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU VOOR PLANMER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED WOENSDBRECHT

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE WOENSDBRECHT

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

S. van der Wee
K. Albers

GECONTROLEERD DOOR:

J. van der Giessen

VRIJGEGEVEN DOOR:

S. van der Wee

19 maart 2010

074570009:0.1

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens
uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder
schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit
dit document worden veeveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale
reproductie of anderszins.